

Pyhäntä

TILINPÄÄTÖS 2023

SISÄLLYSLUETTELO

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	4
1.1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	4
1.2. KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET	5
1.3. YLEISEEN TALOUTEEN VAIKUTTAVAT INDIKAATTORIT	7
1.4. OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	11
1.5. KUNNAN HENKILÖSTÖ	12
1.6. YMPÄRISTÖTEKIJÄT	12
1.7. ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	13
1.8. ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUKSISTA	13
2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	15
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	16
4. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	19
5. KOKONAISTULOT JA MENOT	22
6. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	23
6.1. YHDISTELMÄ KONSERNITILIPÄÄTÖKSEEN KUULUVISTA YHTEISÖISTÄ	23
6.2. KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS	23
6.3. OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT	24
6.4. ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	29
6.5. SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	29
6.6. KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT	30
7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	34
8. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	35
8.1. KÄYTTÖTALouden JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	35
8.2. VAALIT (100)	37
8.3. TILINTARKASTUS (120)	38
8.4. KUNNANHALLITUS	39
8.4.1. YLEINEN HALLINTO (130)	39
8.4.2. SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT (140)	42
8.4.3. HELMIPALVELUT (145)	43
8.4.4. MUUT PALVELUT (150)	44
8.4.5. ELINKEINOELÄMÄN EDISTÄMINEN (160)	46
8.4.6. MAASEUDUN KEHITTÄMINEN (200)	48
8.5. SIVISTYSLAUTAKUNTA	49
8.5.1. HALLINTO JA SIVISTYSTOIMISTO (404)	49
8.5.2. KESKUSKEITTIÖ (405)	50
8.5.3. PERUSOPETUS (410)	51
8.5.4. ESIOPETUS (420)	52
8.5.5. PÄIVÄHOITO (430)	53
8.5.6. VAPAA-AIKATOIMI (460)	55
8.5.7. KULTTUURITOIMI (490)	56
8.6. TEKNINEN LAUTAKUNTA	57
8.6.1. HALLINTO JA TEKNINEN TOIMISTO (500)	57
8.6.2. YHDYSKUNTASUUNNITTELU (510)	58
8.6.3. RAKENNUSTEN JA KIINTEISTÖJEN HOITO (530)	59
8.6.4. MAA- JA METSÄTILAT, YMPÄRISTÖNHUOLTO (540)	60

8.6.5. JÄTEHUOLTO (550).....	61
8.6.6. ENERGIAHUOLTO (555).....	62
8.6.7. LIIKENNEVÄYLÄT, PUISTOT JA YLEISET ALUEET (560)	63
8.6.8. RAKENNUSVALVONTA (600)	64
8.6.9. PALO- JA PELASTUSTOIMI (610)	65
8.7. TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN.....	66
8.8. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN.....	67
8.9. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN.....	69
8.10. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMISESTA.....	70
9. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	72
9.1. TULOSLASKELMA.....	72
9.2. RAHOITUSLASKELMA	73
9.3. TASE.....	74
9.4. KONSERNIN TULOSLASKELMA	76
9.5. KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA.....	77
9.6. KONSERNITASE.....	78
10. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	80
10.1. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	81
10.2. TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	83
10.2.1. TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	83
10.2.2. TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	86
10.2.3. VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	87
10.2.4. HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	88
11. JÄTEVESILAITOKSEN TILINPÄÄTÖS.....	89
13. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA.....	91
14. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINTARKASTUSMERKINTÄ	92

---

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1. Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2023 oli monella tavalla haasteellinen, johtuen toimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista. Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja epävarmuus maailman taloudessa heijastui kunnan, yritysten ja kuluttajien ostokäyttäytymiseen, kun palvelut, tuotteet, energia ja rahoituskustannukset nousivat. Suuri muutos talouden ja toiminnan näkökulmasta oli myös sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueen vastuulle (Pohteelle). Talousarvion laadintavaiheessa käytössä oli teoreettiset luvut, joiden varaan laskelmat kunnassa tehtiin.

Toimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista huolimatta Pyhännän kunnassa oli tekemisen meininki. Kunnan suurin hanke Pyhännän sosiaali- ja terveyskeskus valmistui elokuussa 2023. Tämän lähes viisi miljoonaa euroa maksavan hankkeen ansiosta sotien lähipalveluiden uskotaan säilyvän Pyhännällä pitkälle tulevaisuuteen. Rakennuksen sijainti, arkkitehtuuri, muuntojoustavuus sekä toiminnallisuus on saanut paljon positiivista palautetta. Kunnan keskeisenä tehtävänä on tukea työllisyyttä ja elinvoimaa sekä yritysten kasvua. Tästä hyvinä esimerkkeinä on kiertotalouspuiston rakentaminen, johon tulee mm. esikäsitteily- ja biokaasulaitos. Nämä mahdollistavat elintarviketeollisuuden vahvan kasvun ja vihreän siirtymän, kun elintarviketeollisuuden sivuvirroista voidaan ottaa talteen energia- ja ravinteet. Kunta oli myös vahvasti edistämässä Pyöriännevan, Konnunsuon ja Pilpankankaan tuulipuistohankkeita. Kunnan tulevaisuuden tulopohja tarvitsee uusia tuulivoimaloita, jotta kunnan dynaamista kehittämistä voidaan jatkaa myös tulevaisuudessa.

Jukkatalon konkurssi aiheutti monenlaisia suoria ja välillisiä vaikutuksia. Sen myötä menetettiin arviolta 180 suoraa työpaikkaa ja noin 360 välillistä työpaikkaa. Kunnan verotuloihin konkurssilla on noin 200 000 euron negatiivinen vaikutus vuositasona. Pikaisesti konkurssin jälkeen yhdessä ELY:n kanssa perustettiin työryhmä, jossa käytiin vaikutuksia läpi ja mietittiin yhdessä kärkihankkeita, joilla voitaisiin minimoida konkurssin aiheuttamat negatiiviset vaikutukset. ELY:n ja kunnan tekemän hakemuksen perusteella Pyhännän kunta pääsi paikallisen äkillisen rakennemuutoksen piiriin (PÄRM), jonka TEM vahvisti. PÄRM:iin pääseminen on edistänyt kärkihankkeita mm. elinvoimakehittäjän palkkausta, toimivien yritysten investointeja, uuden yrityksen sijoittumista Jukkatalon entisiin tiloihin sekä Pitkäkankaan vesihuoltohanketta. Konkurssista ja toimintaympäristön haasteista huolimatta Pyhännän talo- ja elintarviketeollisuuden yrityksillä on vahva kasvustrategia.

Kunnan ja tytäryhtiöiden talouden näkökulmasta vuosi oli haasteellinen. Työttömyyden kasvu reilun 12 %:n tasolle, lainojen määrän kasvu ja miinusmerkkisten korkojen muutos +4 %:n tasolle edellyttää talouden pitämistä ”käsiohjauksessa”. Johtamisen mittarit ja raportointi pitää olla ajan tasalla, jotta muutoksiin voidaan puuttua pikaisella aikataululla ja ennakoiden.

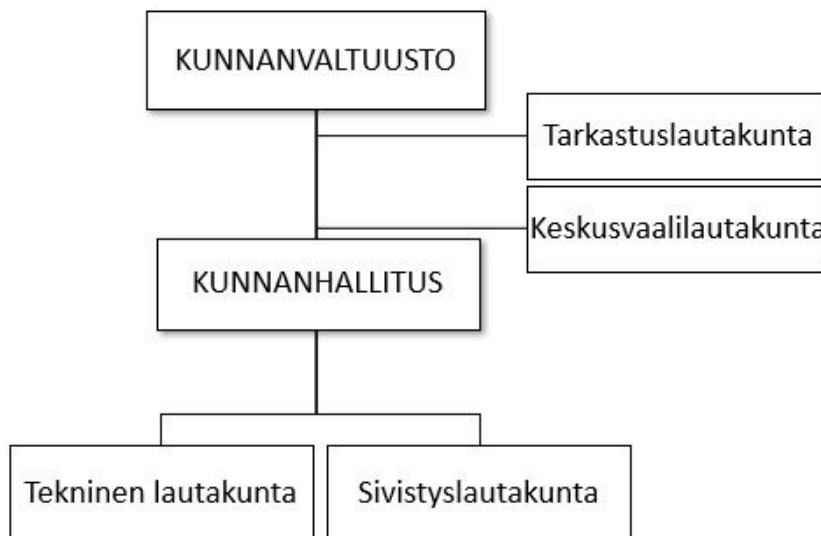
Pyhännän kunnan strategiaan kuuluu huolenpito ihmisistä, yrityksistä, ympäristöstä ja maineesta. Kunnanvaltuuston hyväksymää strategiaa toteuttaa joukko kunnassa työskenteleviä motivoituneita henkilöitä, jotka toimivat jatkuvan kehittämisen periaatteella. Kunnan kehittymisen keskeisenä kulmakivenä on ollut kautta historian ratkaisukeskeinen, ketterä ja yhtenäinen päätöksentekokulttuuri.

Yhdessä toimien, laskelmoiden ja rohkeasti tulevaisuuden mahdollisuuksiin tarttuen tulemme myös tulevina vuosina pärjäämään hyvin ja voimme panostaa työllisyyteen, elinvoimaan, varhaiskasvatukseen, peruskouluun, hyvinvointiin ja terveyteen.

Kiitoksia kaikille, jotka olette olleet mukana edistämässä Pyhännän kehitystä!

Ismo Mäkeläinen, kunnanjohtaja

1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset Hallinto-organisaatio

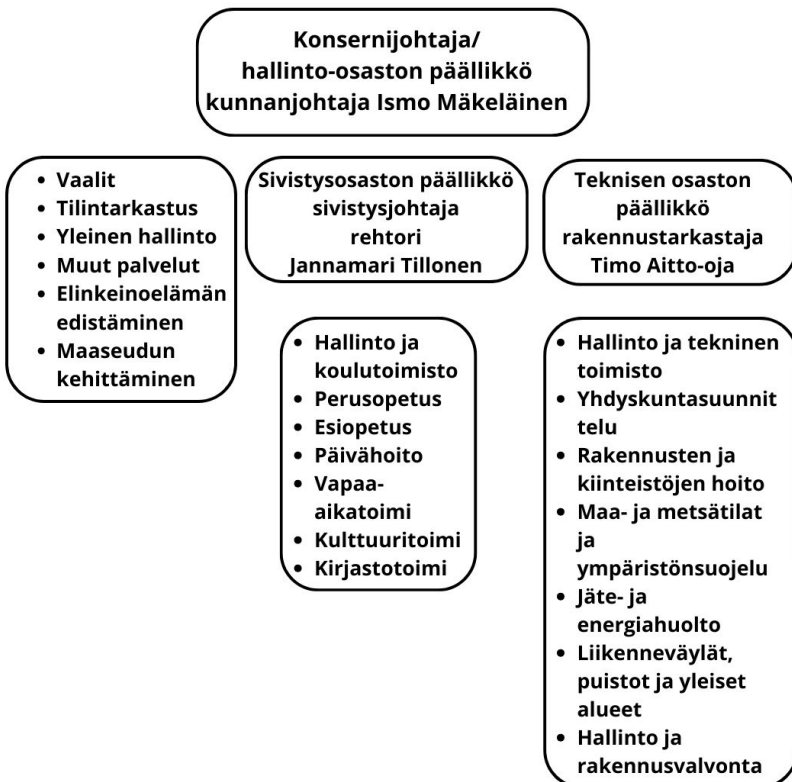
Kunnanvaltuusto 2021-2025 31.5.2023 asti

pj Matti Leiviskä	Keskusta
I vpj Sami Kamula	PS
II vpj Tuomas Tuuli	Kokoomus
jäsen Matias Kamula	PS
jäsen Matti Konola	Keskusta
jäsen Terhi Korsulainen	Keskusta
jäsen Henri Koskelo	Keskusta
jäsen Tarja Kyllönen	Keskusta
jäsen Sanna Leiviskä	Keskusta
jäsen Sami Pellikka	SDP
jäsen Ville Piipponniemi	PS
jäsen Jukka Puurunen	Keskusta
jäsen Satu Rimpeläinen	Keskusta
jäsen Liisa Tahkola	Keskusta
jäsen Iiris Ruotsalainen	Keskusta

**Kunnanvaltuusto 2021-2025,
1.6.2023 alkaen**

pj Matti Leiviskä	Keskusta
I vpj Piiponniemi Ville	PS
II vpj Tuomas Tuuli	Kokoomus
jäsen Matias Kamula	PS
jäsen Sami Kamula	PS
jäsen Matti Konola	Keskusta
jäsen Terhi Korsulainen	Keskusta
jäsen Henri Koskelo	Keskusta
jäsen Tarja Kyllönen	Keskusta
jäsen Sanna Leiviskä	Keskusta
jäsen Sami Pellikka	SDP
jäsen Jukka Puurunen	Keskusta
jäsen Satu Rimpeläinen	Keskusta
jäsen Liisa Tahkola	Keskusta
jäsen Iris Ruotsalainen	Keskusta

Virasto-organisaatio

TILIVELVOLLISET

Kuntakonserni

Hallinto-osasto

Vaalit
Tarkastuslautakunta
Yleinen hallinto
Muut palvelut
Elinkeinoelämän edistäminen
Maaseudun kehittäminen

Sivistysosasto

Hallinto ja sivistystoimisto
Perusopetus
Esiopetus
Päivähoito
Vapaa-aikatoimi
Kulttuuritoimi

Tekninen osasto

Hallinto- ja tekninen toimisto
Yhdyskuntasuunnittelu
Rakennusten ja kiinteistöjen hoito
Maa- ja metsätilat ja ympäristönsuojelu
Jätehuolto ja energiahuolto
Liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet
Hallinto ja rakennusvalvonta

Tilivelvolliset (kunnanjohtaja)

Tilivelvolliset (kunnanhallitus)

Keskusvaalilautakunta

kunnanjohtaja, henkilöstö- ja talousjohtaja
kunnanjohtaja, henkilöstö- ja talousjohtaja
kunnanjohtaja
kunnanjohtaja

Tilivelvolliset (sivistyslautakunta)

osastopäällikkö
osastopäällikkö
osastopäällikkö
osastopäällikkö, varhaiskasvatuksenjohtaja
osastopäällikkö, vapaa-ajan ohjaaja
osastopäällikkö, kirjastonjohtaja

Tilivelvolliset (tekninen lautakunta)

rakennustarkastaja
rakennustarkastaja
rakennustarkastaja
rakennustarkastaja
rakennustarkastaja
rakennustarkastaja
rakennustarkastaja

1.3. Yleiseen talouteen vaikuttavat indikaattorit

Euroalueen talous supistui hieman vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä lähinnä varastojen pienenemisen vuoksi. Aiempaa kireämmät rahoitusolot ja vaisu ulkoinen kysyntä todennäköisesti vaimentavat talouden toimeliaisuutta edelleen lähitulevaisuudessa. Näkymät ovat erityisen heikot rakennusalalla ja teollisuustuotannossa, joihin korkojen nousu vaikuttaa eniten. Myös palvelutuotannon odotetaan vaimenevan tulevien kuukausien aikana, sillä teollisen toiminnan väheneminen alkaa tuntua myös muilla toimialoilla, talouden uudelleen käynnistymisen vaikutus väistyy ja korkeampien korkojen vaikutus ulottuu laajemmalle.

Inflaatio hidastui vuoden 2023 loka- ja marraskuussa, ja Eurostatin ennakoarvion mukaan vuotuinen inflaatiovauhti oli marraskuussa 2,4 %. Inflaation hidastuminen oli laaja-alaista.

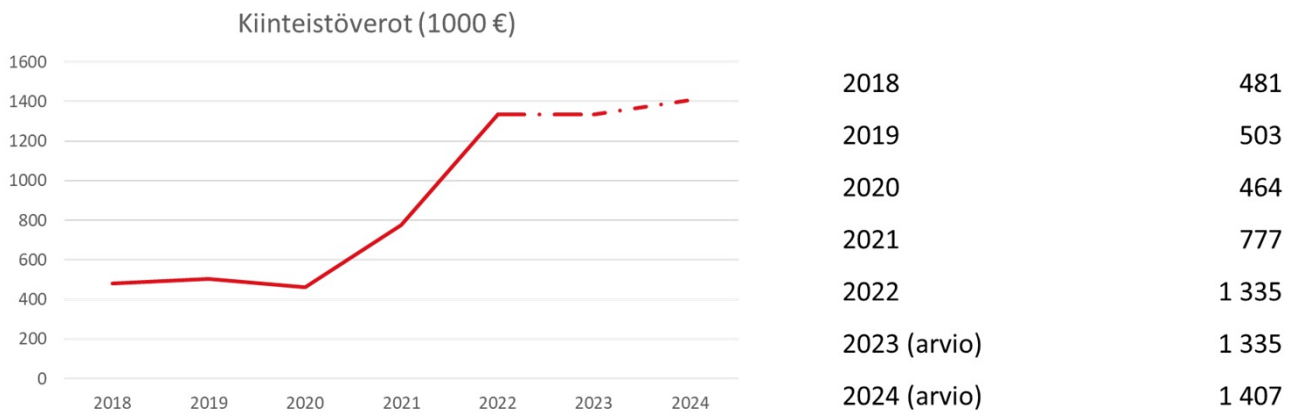
Taloukasvuun kohdistuvat riskit painottuvat edelleen arvioitua heikomman kehityksen suuntaan. Kasvu voi jäädä heikommaksi, jos rahapolitiikan vaikutukset osoittautuvat odotettua voimakkaammiksi. Kasvu voi hidastua myös, jos maailmantalouden kehitys heikkenee tai

maailmankaupan kasvu vaimenee entisestään. Venäjän oikeudeton sota Ukrainassa ja Lähi-idän murheellinen konflikti suurentavat merkittävästi geopoliittista riskiä, minkä vuoksi yritysten ja kotitalouksien luottamus tulevaisuuteen saattaa heiketä. Kasvu voi olla odotettua vahvempaa, jos reaalityulojen kasvu lisää kulutusta enemmän tai maailmantalous kasvaa voimakkaammin kuin mitä on arvioitu.

Markkinakorot ovat laskeneet tuntuvasti EKP:n neuvoston 26.10.2023 pitämän rahapolitiikkakokouksen jälkeen, ja ne ovat nyt alemmalla tasolla kuin asiantuntija-arvioissa. EKP:n neuvoston rajoittava rahapolitiikka välittyy yhä voimakkaasti talouden laajempiin rahoitusoloihin. Antolainauskorot nousivat edelleen lokakuussa, yrityslainat 5,3 prosenttiin ja asuntolainat 3,9 prosenttiin. Rahoitusvakauden näkymät pysyvät kuitenkin hauraina nykyisessä kiristyvien rahoitusolojen, heikon kasvun ja geopoliittisten jännitteiden leimaamassa tilanteessa. Tilanne voi huonontua varsinkin, jos pankkien varainhankinnan kustannukset kasvavat odotettua enemmän ja jos yhä useammalla lainansaajalla on vaikeuksia lainansa takaisinmaksussa.

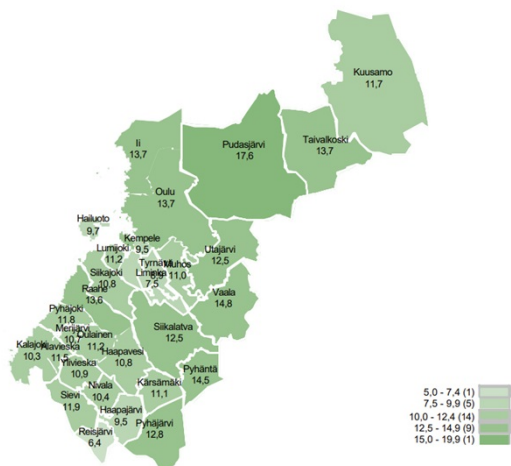
Pyhännän kehitystä kuvaavat indikaattorit

Pyhännän kunnan merkittävänä talouden perustana on tuulipuistoista saatavat kiinteistöverotulot. Nämä mahdollistavat kunnan kehittämisen pitkällä aikajänteellä luotettavasti.

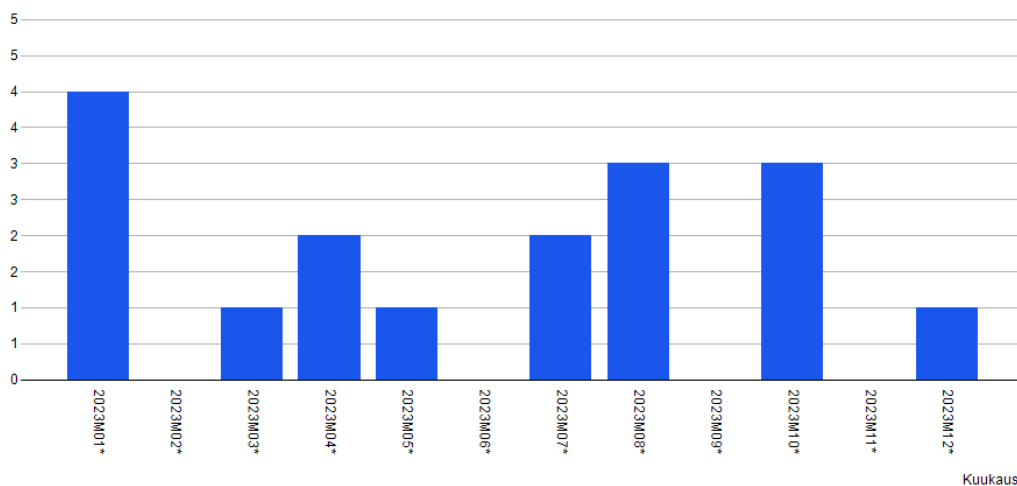
Työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi voimakkaasti Pyhännällä vuonna 2023. Keskeisenä tekijänä oli Jukkatalon konkurssi sekä suhdanteista johtuvat haasteet muussakin taloteollisuudessa.

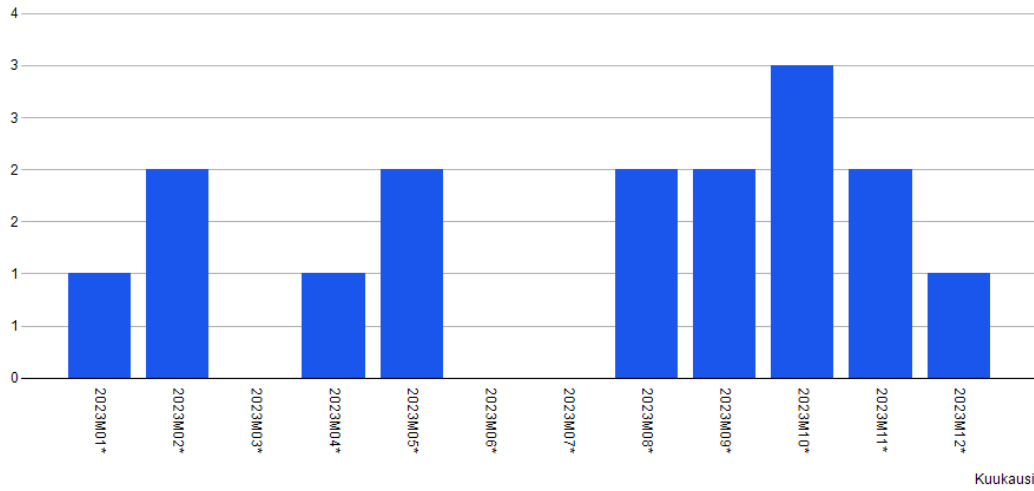

Pyhännän väestömäärä on kasvanut tasaisesti viimeisten vuosien aikana. Pyhännällä syntyy väkilukuun suhteutettuna paljon lapsia ja nuorten osuus väestömäärästä on Suomen keskiarvoa huomattavasti korkeammalla. Pyhännän kunnan ja yritysten positiivinen maine innostavat uusia yrittäjiä ja kuntalaisia sijoittumaan paikkakunnalle. Pyhännän väkimäärä kasvoi vuoden 2023 aikana 13 henkilöllä, ollen vuoden lopussa 1646 henkilöä. Työpaikkaomavaraisuus on edelleen korkealla, vaikka se onkin laskenut huippuvuosien tasosta.

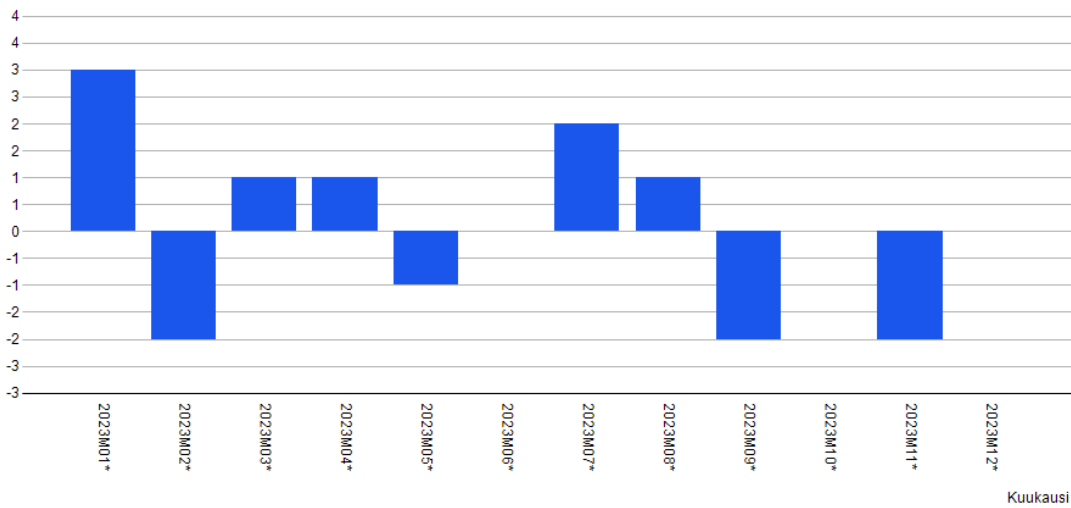
Väestömuutosten ennakkotiedot muuttujina Kuukausi. Pyhäntä, Elävänä syntyneet.

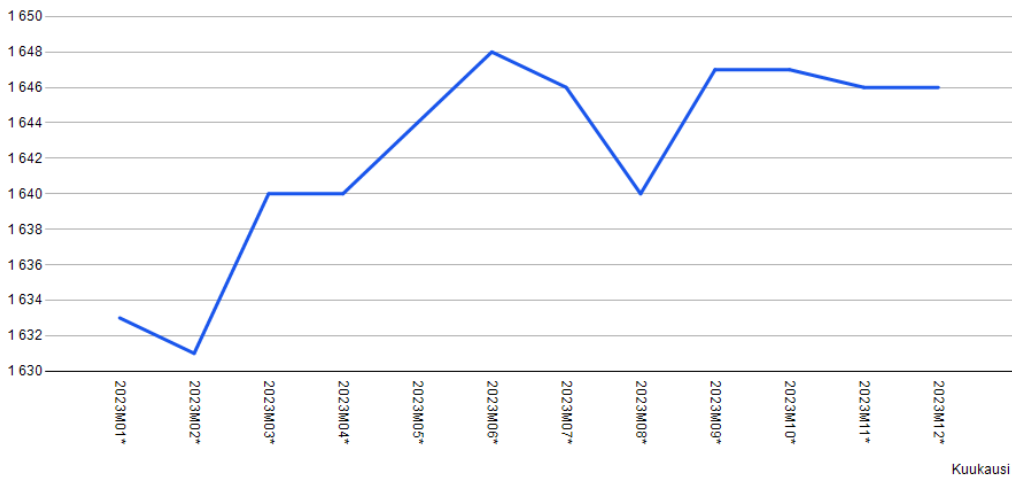
Väestönmuutosten ennakkotiedot muuttujina Kuukausi. Pyhäntä, Kuolleet.

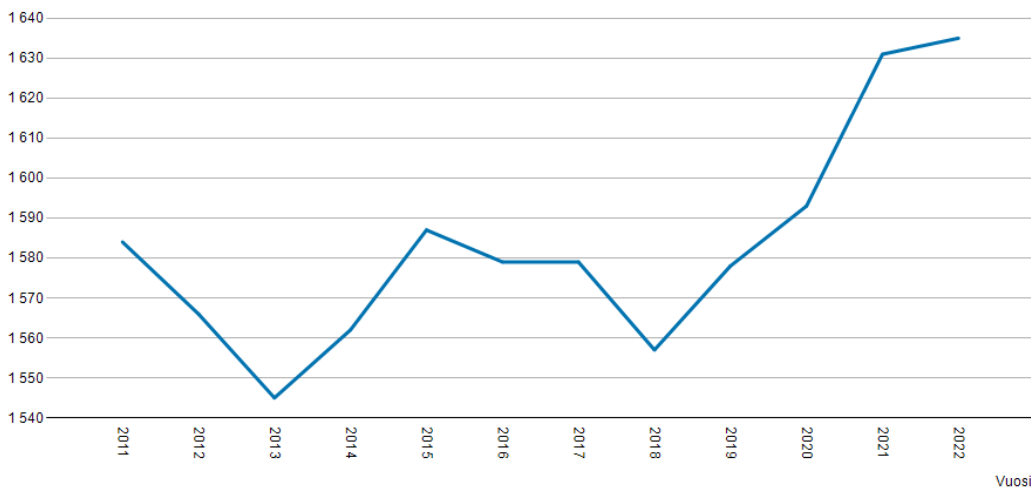
Väestönmuutosten ennakkotiedot muuttujina Kuukausi. Pyhäntä, Luonnollinen väestönlisäys.

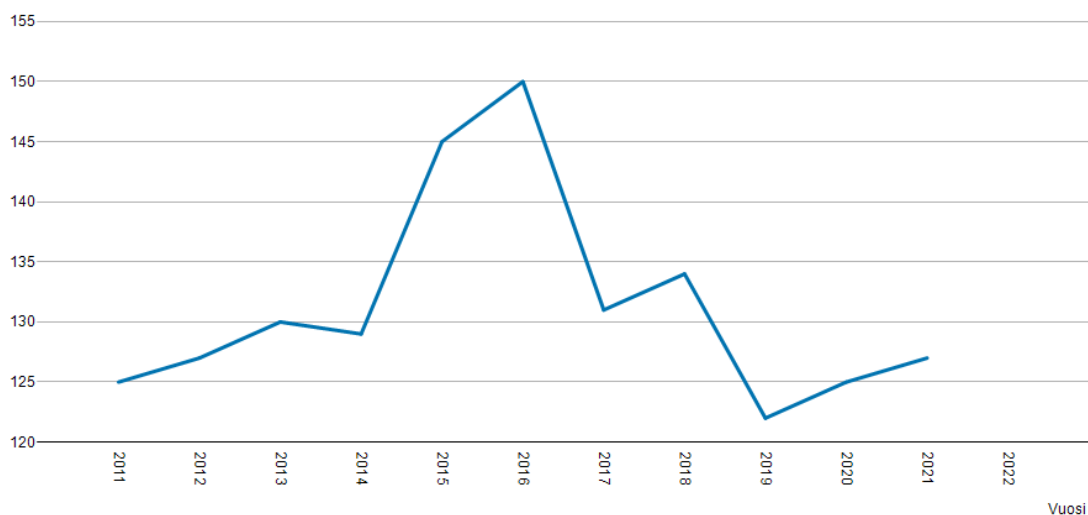
Väestönmuutosten ennakkotiedot muuttujina Kuukausi. Pyhäntä, Väkiluku.

Kuntien avainluvut muuttujina Vuosi. Pyhäntä, Väkiluku.

Kuntien avainluvut muuttujina Vuosi. Pyhäntä, Työpaikkaomavaraisuus.

1.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Lainat

Vuonna 2023 nostettiin pitkäaikaista lainaa 3 milj. € ja lyhytaikaisen lainan määrä säilyi ennallaan.

Investoinnit

Pyhännän sosiaali- ja terveyskeskus valmistui ja otettiin käyttöön 1.8.2023.

Vuoden 2023 toiminnan tarkastelu

Talousarviota noudatettiin pääsääntöisesti hyvin. Talousarvioon varattujen määrärahojen ylityksiin haettiin pääsääntöisesti lisämäärärahaa ja määrärahasiirrot tehtiin ohjeistuksen mukaisesti. Korkokulut nousivat olennaisesti budjetoidusta, johtuen yleisestä korkotason noususta. Valtionosuudet ja verotulot toteutuivat

oletettua suurempana. Muut poikkeamiset ja niistä aiheutuneet toimenpiteet käsitellään toimintakertomuksessa.

Tytäryhtiöiden taloutta seurattiin ja kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt raportoivat riskeistään ja riskien hallinnasta ohjeistuksen mukaisesti.

Talouden ja toiminnan raportointi toteutettiin huhtikuun ja elokuun lopun taloudellisesta tilanteesta. Lisäksi taloudellista tilannetta käytiin läpi kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston kokouksissa.

Valtuuston asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet saavutettiin pääosin, todella myönteistä on kunnan väkiluvun kasvu edelleen vuonna 2023.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut on tuottanut vuoden 2019 alusta Kuntien Hetapalvelut Oy. Kiinteistöpalvelujen tuottamisesta kuntakonsernille vastasi edelleen Pyhännän Kiinteistöpalvelu Oy. Palvelujen ostossa ei tapahtunut muita muutoksia. Kirjastonjohtajan palvelut ostettiin alkuvuonna Haapaveden kaupungilta. Maaseutupalvelut puolestaan tuotti Siikalatvan kunta.

Vuonna 2023 Pyhännän kunta on ollut vastaajana hallinto-oikeuteen tehdyssä valituksessa koskien henkilöstö- ja talousjohtajan viran täyttämistä.

1.5. Kunnan henkilöstö

Pyhännän kunnan henkilöstömäärä 31.12.2023 oli 78 henkilöä, vakinaisia näistä oli 53 ja määräaikaisia 25. Vakituksista henkilöistä virkasuhteessa oli 26 henkilöä ja työsuhteessa 27. Määräaikaisissa virkasuhteissa oli 7 henkilöä ja työsuhteessa 18 henkilöä. Vuodelta 2023 on laadittu erillinen henkilöstöraportti.

1.6. Ympäristötekijät

Pyhännän kunnan ympäristöviranomaisena on toiminut Ympäristöpalvelut Helmi. Ympäristöpalvelut Helmi tuottaa elintarvike- ja terveysvalvonnan palvelut Haapaveden, Oulaisten, Siikalatvan ja Pyhännän kuntiin ja eläinlääkintähuollon palvelut Haapaveden, Oulaisten, Siikalatvan ja Pyhännän kuntiin sekä Raahen kaupungin Vihannin kylään. Ympäristönsuojelun palvelut tuotetaan Haapaveden ja Pyhännän kuntiin.

Ympäristöpalvelut Helmen toiminnasta vastaa Haapaveden kaupunki ja asioista päättää kuntien yhteinen ympäristöterveyslautakunta. Tämän lisäksi kuntien yhteistyöelimenä toimii Ympäristöpalvelut Helmen neuvottelukunta.

Vuonna 2023 Pyhännän kunnan ympäristötekijöissä ei ole tapahtunut poikkeavaa. Pyhännän kunta ei ole tehnyt erillistä ympäristöraporttia.

Pyhännän kunta kunnioittaa toiminnassaan ihmisoikeuksia. Kunnassa on mm. laadittu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat, joita noudatetaan kaikessa toiminnassa. Suunnitelmiin on kirjattu toimintatavat, joilla varmistetaan koko henkilöstön tasapuolinen kohtelu. Ihmisoikeuksien kunnioittamista seurataan jatkuvasti jokapäiväisessä työskentelyssä ja mahdollisiin poikkeamiin puututaan. Vuoden 2023 aikana ei ole noussut esiin ihmisoikeuksia

loukkaavia asioita. Korruption ja lahjonnan torjunta on osa käytännön toimintaa, ja mahdollisiin väärinkäytöksiin puututaan välittömästi niiden esiintyessä.

1.7. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Pyhännän kunnassa olevat yritykset ovat hyvässä maineessa ja useilla olevilla yrityksillä on kasvustrategia. Tämä näkyy talo- ja elintarviketeollisuuden investointi- ja kehityssuunnitelmissa. Taloteollisuus on jo tehnyt konkreettisia päätöksiä investoinneista ja uusilla tuotteilla sekä palvelurakenteella oleva yritys on päättänyt aloittaa tuotannon Jukkatalon tiloissa.

Pyhännän kunta on päässyt Jukkatalon konkurssin myötä PÄRM-piiriin, mikä mahdollistaa ennakkoon suunniteltujen kärkihankkeiden edistämisen. PÄRM:in kautta kuntaan on palkattu elinvoimakehittäjä, jonka tehtävänä on edistää toimivien yritysten kehittymistä, uusien yritysten sijoittumista kuntaan, verkostoitumista, työllisyyden ja elinvoiman kehittymistä sekä osaavan työvoiman saamista yrityksille.

Pyhännän kunnan ja Latvaenergia Oy:n yhteinen kiertotaloushanke on uusi päänavaus. Tämä luo hyvän pohjan elintarviketeollisuuden kasvulle sekä uusien liiketoimintojen syntyemiselle.

Tuulipuistohankkeina on selvitysvaiheessa Pyörinännevan, Konnunsuon ja Pilpankankaan tuulipuistot. Uusia tuulipuistoja tarvitaan, jotta kuntatalouden perusta saadaan sellaiselle vakaalle pohjalle, joka mahdollistaa kunnan kehittymisen myös tulevina vuosina.

Suunnitelmallinen kiinteistöstrategia varmistaa kiinteistöille mahdollisimman korkean käyttöasteen ja niiden elinkaaren pitkälle tukevaisuuteen.

Markkinoinnin ja viestinnän tehostaminen lisää kunnan tunnettavuutta ja kiinnostusta yritysten ja henkilöiden sijoittumisista Pyhännälle. Kunnan ja yritysten maineelle on tärkeää visuaalisesti edustava ja positiivinen viesti ulospäin erilaisten viestimien kautta.

1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuuksista

1. Toimintaympäristön muutokset
2. Rahoituskustannusten muutokset
3. Verotulojen kertymä
4. Valtionosuuksien muodostuminen
5. Yritysten kannattavuus ja uusien yritysten sijoittuminen
6. Työttömyyden lisääntyminen
7. Väkimäärän kehitys
8. Väestön ikääntyminen
9. Kiinteistöjen kunto ja käyttöaste
10. Pienet henkilöstöresurssit ja henkilöstön eläköityminen

Suunnitellut kehittämistoimenpiteet

1. Strategian mukainen toiminta
2. Ratkaisukeskeisyys päätöksenteossa

3. Yritysten kasvua ja uusien yritysten synnyttämistä tuetaan yrityspalveluiden sekä muiden asiantuntijoiden avulla sekä kunnan elinvoimaisuutta tehtävillä strategian mukaisilla linjauksilla
  4. Markkinointi kuuluu kaikille, positiivisten asioiden viestintä ja markkinointi laajalti eri kanavissa (some, kuntatiedote, lehtijutut, artikkelit, haastattelut)
  5. Henkilöstöllä pitää olla tehokkaat työkalut käytössä, edistetään osaamista koulutuksilla, hyvä esihenkilö/alaistyöskentely
  6. Tavoitteiden asettaminen työntekijöille ja niiden saavuttamiseksi tarvittavat työkalut mm. digitalisaation ottaminen laajemmin käyttöön
  7. Toimitaan pro-aktiivisesti vapaiden kiinteistöjen käytön edistämisessä ja rakennetaan asiakastarvetta vastaavia toimintamalleja
  8. Säännölliset palaverit Pohteen ja tytäryhtiöiden kanssa (riittävä omistajaohjaus)
  9. Keskitytään esikäsittelylaitoksen rakentamiseen
  10. Raportoinnin tehostaminen Accunan kautta ja johtamisen työkalut kuntoon
-

2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Pyhännän kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinta ohje otettiin käyttöön 1.1.2018. Sisäisellä valvonnalla varmistetaan, että kunnan toiminta on tehokasta ja tuloksellista, päätöksen perusteena oleva informaatio on luotettavaa sekä säännöksiä, päätöksiä ja toimintaohjeita noudatetaan. Sisäinen valvonta tukee johtamista.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaa sisäisen valvonnan toimivuudesta. Osastopäälliköt vastaavat tulosalueensa sisäisestä valvonnasta. Kuntakonsernin ohjaus ja konsernivalvonnan järjestäminen on puolestaan konsernijohtajan vastuulla.

Hallintosäännössä on määritelty toimielinten ja viranhaltijoiden tehtävät ja toimivalta sekä annetaan määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta kuin myös sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta.

Resurssien ja voimavarojen turvaaminen on yksi sisäisen valvonnan keskeinen osa-alue.

Kunnan riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja se toteutetaan samoin periaattein.

Sisäisen valvonnan järjestämisen arviointi

Kunnan sisäisen valvonnan järjestämistä arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä. Sisäisen valvonnan toimivuutta ja toteutumista arvioidaan ympäri vuoden johtoryhmässä.

Riskien kartoitusten ajantasaisuus ja kattavuus

Kunnan ja kuntakonsernin toimintaan ja talouteen liittyviä riskejä arvioidaan ja seurataan jatkuvasti. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen siirto Kuntien Hetapalvelut Oy:n tuottamaksi huomioitiin sisäisen valvonnan järjestämisessä.

Riskiarviointia tehdään talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa ja suuria investointeja suunniteltaessa. Riskejä arvioidaan kuntakonsernin tasolla investointien ja käyttötalouden näkökulmasta. Riskienhallinnalla voidaan puuttua ennalta toimintaa ja taloutta uhkaaviin tekijöihin.

Kunnan ja tytäryhteisöjen vakuutukset pidettiin ajan tasalla riskienhallintaohjeen mukaisesti.

Osastot suunnittelivat ja toteuttivat toimialansa riskienhallinnan ohjeiden mukaisesti.

Säännösten ja määräysten ja päätösten noudattaminen

Säännöksiä, määräyksiä, ohjeita ja päätöksiä noudatettiin hyvin.

Sisäisen valvonnan kehittämisalueita

1. Sisäisen valvonnan sisäistäminen osaksi jokapäiväistä toimintaa.
2. Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen kuvataan tarkasti.
3. Sopimushallintajärjestelmä ajan tasalle.

3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

TULOSLASKELMA - ULKOINEN

(1000 euroa)	TP 2023	TP 2022
Toimintatuotot	2312	2 173
Toimintakulut	-7 476	-14 002
Toimintakate	-5 164	-11 825
Verotulot	4321	6 699
Valtionosuudet	2246	6 933
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	11	20
Muut rahoitustuotot	31	13
Korkokulut	-199	-87
Muut rahoituskulut	-4	-1
Vuosikate	1 242	1 753
Poistot ja arvonalentumiset	-894	-1 007
Tilikauden tulos	348	745
Tilinpäätössiirrot	84	90
Tilikauden yli-/alijäämä	432	835

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT - ULKOINEN

	TP 2023	TP 2022
Toimintatuotot/toimintakulut	30,1 %	15,5 %
Vuosikate/poistot	138,9 %	174,0 %
Asukasmäärä	1667	1 637
Vuosikate, euroa/asukas	742	1 071

KAAVAT

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

=100*Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

=100*Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Toimintakate

Toimintakate on toimintatuottojen ja –kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Pyhännän kunnan toimintakate parani vuoteen 2022 verrattuna n. 6 661 000 €.

Vuosikate

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Kunnan tulorahoitus on riittävällä tasolla, mikäli vuosikate on vähintään siitä vähennettävien poistojen suuruinen. Vuonna 2023 vuosikate kattoi suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset hyvin.

Toimintatuotot 30,1 % toimintakuluista

Tunnusluku osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi myynti- ja maksutuotoilla ja varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa, kuinka suuri osuus toimintakuluista rahoitetaan verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos oli n. 348 200 € ja tulos heikkeni vuoteen 2022 verrattuna n. 397 000 €.

TOIMINNAN RAHOITUS

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA

(1000 euroa)	TP 2023	TP 2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 242	1 753
Tulorahoituksen korjauserät	-19	7
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 223	1 759
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 847	-3 175
Rahoitusosuudet investointimenoihin	626	1
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutusvoitot	26	30
Investointien rahavirta yhteensä	-4 195	-3 144
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-2 972	-1 385
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys	40	40
Antolainauksen muutokset yhteensä	40	40
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000	4 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-450	-458
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-500
Lainakannan muutokset yhteensä	2 550	3 042
Oman pääoman muutokset	-37	-30
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	9	
Saamisten muutos	-1 029	-138
Korottomien velkojen muutos	-238	-77
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-1 303	-215
Rahoituksen rahavirta yhteensä	1 205	2 837
Rahavarojen muutos	1 766	1 452
Rahavarat jakson alussa	2449	997
Rahavarat jakson lopussa	683	2449

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	TP 2023	TP 2022
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-2 889	83
Investointien tulorahoitus, %	25,2 %	55,2 %
Laskennallinen lainanhoitokate	4,2	1,6
Kassan riittävyys, pv	19,4	50,4

Kaavat

Investointien tulorahoitus, % = $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

4. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASE - KUNTA, TIIVIS

(Luvut 1 000 euroja)	TP 2023	TP 2022
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	15	15
Muut pitkävaikutteiset menot	87	125
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	102	139
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 708	1 620
Rakennukset	7 471	2 532
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 326	2 487
Koneet ja kalusto	160	84
Muut aineelliset hyödykkeet	0	0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 125	2 597
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	12 790	9 320
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	6 014	6 960
Muut lainasaamiset	720	760
Muut sijoitusten saamiset	1	1
Sijoitukset yhteensä	6 734	7 721
Pysyvät vastaavat yhteensä	19 628	17 180
Toimeksiantojen varat		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	13	13
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	13	13
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet		
Vaihto-omaisuus yhteensä		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	765	94
Muut saamiset	311	243
Siirtosaamiset	370	82
Saamiset yhteensä	1 447	418
Rahat ja pankkisaamiset	683	2 449
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	2 130	2 868
VASTAAVAA YHTEENSÄ	21 770	20 061

(Luvut 1 000 euroja)	TP 2023	TP 2022
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	-4 423	-5 255
Edellisten tilikausien ali- ja ylijäämä	-4 043	-3 245
Tilikauden alijäämä/ylijäämä	-432	-835
Oma pääoma yhteensä	-8 897	-9 335
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	-953	-1 036
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yht.	-953	-1 036
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	-35	-35
Pakolliset varaukset yht.	-35	-35
Toimeksiantojen pääomat		
Lahjoitusrahastojen pääomat	-37	-10
Muut toimeksiantojen pääomat	-7	-25
Toimeksiantojen pääomat yht.	-44	-35
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-7 450	-5 000
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	-2 800	-2 800
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-600	-500
Saadut ennakot		
Ostovelat	-365	-606
Muut velat	-78	-72
Siirtovelat	-548	-642
Vieras pääoma yhteensä	-4 391	-9 619
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-21 770	-20 061

TASEEN TUNNUSLUVUT - KUNTA

	TP 2023	TP 2022
Omavaraisuusaste, %	45,2 %	51,7 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	62,1 %	60,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	4475	4080
Kertynyt yli-/alijäämä, €/ asukas	2719	2492
Lainakanta 31.12., 1 000 €	10851	8300
Lainakanta 31.12., €/ asukas	6509	5070
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1000 €	11 476	9016
Lainat ja vuokravastuut, €/ asukas	6 972	5508
Lainasaamiset, 1000 €	720	760
Asukasmäärä	1667	1637

KAAVAT:

Omavaraisuusaste, % = $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Lainakanta = Vieraspääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainat ja vastuut, 31.12. = Vieraspääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainasaamiset, 1000 € = Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostava tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Lainakanta 31.12.

Lainakannalla tarkoitetaan vierasta pääomaa. Lainakanta nousi n. 3 Meur.

---

5. KOKONAISTULOT JA MENOT

Kunnan kokonaistulot ja –menot laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Laskelma sisältää ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

KOKONAISTULOT JA -MENOT - KUNTA (1000 €)

(1000 euroa)	TP 2023	TP 2022
TULOT		
Toiminta		
Toimintatuotot	2 312	2 173
Verotulot	4 321	6 699
Valtionosuudet	2 246	6 933
Korkotuotot	11	20
Muut rahoitustuotot	31	13
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-26	-7
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	626	1
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	26	30
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennys	40	40
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000	4 000
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		
Oman pääoman lisäys		
TULOT YHTEENSÄ	10 506	19 902
MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut	7 476	14 002
- Valmistus omaan käyttöön		-4
Korkokulut	199	87
Muut rahoituskulut	4	1
Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät		
Pakollisten varausten muutos		
- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot		
Investoinnit		
Investointimenot	4 846	3 175
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	450	458
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		500
Oman pääoman vähennys	37	30
MENOT YHTEENSÄ	13 012	18 249

6. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä

Tytäryhteisöt

Kiinteistö Oy Pyhännän Teollisuushallit

Kiinteistö Oy Ukonojankartano

As Oy Pyhännän Kirkkotie

Pyhännän Vesi Oy

Pyhännän Malmitori Oy

As Oy Pyhännän Tavastkenkä

Osakkuusyhteisöt

As Oy Pyhännän Rantakoivu

Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy

Kuntayhtymät

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä

Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä

Pohjois-Pohjanmaan liitto

6.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Pyhännän kuntakonsernin toiminnan ohjaus perustuu 2019 hyväksytyyn konserniohjeeseen, jossa määritellään kuntakonsernin johtamisjärjestelmä, konserniohjaus ja konsernivalvonta. Konserniohjeen pääpaino on luonnollisesti kunnan tytäryhteisöjen omistajaohjauksessa, mutta ohjetta noudatetaan myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa.

Konserniohjeessa selvitetään, miten toimielinten vastuunjako tavoitteiden asettamisessa, toiminnan seurannassa ja raportoinnissa toteutetaan. Kunnanvaltuusto asettaa konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet, eri yhteisöjen toiminnalliset ja tulokselliset tavoitteet sekä vahvistaa omistajapolitiikan linjaukset. Valtuusto

myöntää myös takaukset tytäryhtiöiden pitkäaikaisen vieraan pääoman hankintaan. Kunnanhallituksen tehtäviin kuuluu ohjeistaa yhtiökokouksissa ja eri yhtiöiden ja yhtymien päättävissä elimissä olevia kunnan edustajia. Kunnanhallitus seuraa erityisesti tytäryhteisöjen toimintaa ja tekee toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista ja puutteista. Kunnanhallitus myös vastaa konsernivalvonnan järjestämisestä ja konsernin toiminnan raportoinnista tilinpäätöksessä.

Kunnanjohtaja johtaa kunnan konsernipolitiikkaa. Viranhaltijat valvovat ja seuraavat tehtäviensä edellyttämällä tavalla omaan vastuualueeseensa kuuluvien osien toimintaa ja tavoitteiden toteutumista. Konsernin toiminnan ohjeuksessa on merkittävä rooli myös kuntakonsernin tilintarkastajalla, jolla on oikeus tarkastaa tytäryhteisöjen toimintaa ympäri vuoden. Tarkastuslautakunnalla on myös mahdollisuus valvoa ja seurata konserniyhteisöjä.

Kunnan valitsemat edustajat vastaavat omistajaohjauksen toteutumisesta tytär- ja osakkuusyhtiöissä sekä kuntayhtymissä. Kunnanvaltuusto valitsee edustajat kuntayhtymien yhtymävaltuustoihin ja kunnanhallitus yhtiökokouksiin tai muihin vastaaviin kokouksiin. Yhtiöiden hallitusten jäsenten valinnassa painotetaan ennen kaikkea osaamista ja pätevyyttä.

Konserniohje antaa selkeät määräykset ja ohjeet konsernin talouden hoidosta. Ohjeen mukaisesti toimien saadaan konsernitalous pidettyä hallinnassa.

6.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kiinteistö Oy Pyhännän teollisuushallit

Kiinteistö Oy Pyhännän teollisuushallit on Pyhännän kuntakonserniin kuuluva tytäryhteisö, joka on perustettu 31.12.2014 ja rekisteröity kaupparekisteriin. 29.1.2015. Pyhännän kunnan omistusosuus yhtiöstä on 100 %.

Yhtiön toimialana on omistamiensa teollisuus- ja liiketoimitilojen edelleen vuokraaminen ja myyminen.

Toiminnalliset tavoitteet

- Vastuiden selkeyttäminen ja isännöintitoiminnan tehostaminen
- Talouden seurannan automatisointi
- Konserniohjeen mukainen raportointi ja tiedotus
- Teollisuus- ja liiketilojen kunnan seuranta
- Kaikki teollisuushallit liikekeskuksessa olevat liiketilat ja vapaat paikat pylonissa ovat vuokrattuina yrittäjille
- Käydään neuvotteluja tilojen myymisestä yrittäjille
- Säännöllinen vuorovaikutus vuokralaisten ja kunnan kanssa
- Kohteiden ja toiminnan aktiivinen markkinointi
- Digitaalisuuden hyödyntäminen kaikissa prosesseissa
- Kiinteistö Oy Pyhännän teollisuushallien ja kunnan vastuiden selkeyttäminen

- Kiinteistö Oy Pyhännän teollisuushalleille laaditaan vuosikohtainen toimintasuunnitelma ja kassavirtalaskelma

Taloudelliset tavoitteet

- Energiakustannusten optimointi ja seuranta
- Kohteista saatavat vuokratulot kattavat tilojen rahoitus- ja ylläpitokustannukset, korjaukset sekä poistot Pyhännän kunta 15 (54) Talousarvio 2023 Taloussuunnitelma 2023–2025
- Kassassa on varoja äkillisiin muutostarpeisiin

Tavoitteiden toteuma

Teollisuushallien hallituksen puheenjohtaja ja hallitus ovat käyneet säännöllistä keskustelua rooleista ja vastuista isännöintitoimiston kanssa. Hallituksen puheenjohtaja on ollut aktiivisesti kehittämässä kustannustehokasta toimintamallia yhdessä isännöintitoimiston kanssa. Isännöintitoimiston kirjanpito-ohjelman kautta pystyy hallituksen puheenjohtaja seuraamaan reaaliajassa kassavirtaa, kassan riittävyyttä, tulosta sekä osto- ja myyntireskontran oikeellisuutta. Yhtiölle on päivitetty myös sisäisen valvonnan ohjeet.

Omistajaohjausta on pidetty ajan tasalla talousraportoinnin avulla sekä yhtiön hallitusten kokouksissa saadulla informaatiolla ja siellä jaettavilla kirjallisilla selvityksillä.

Teollisuushalleihin tehdyt muutokset olivat marginaalisia, koska uusia investointeja ei ole toteutettu.

Muutokset toimintaympäristö ovat luoneet haasteita kannattavan yritystoiminnan harjoittamiseen myös Liikekeskuksessa, koska kaikkia tiloja ei ole onnistuttu vuokraamaan. Kiinteistöön kohdistuvien kulujen osalta on käyty tiivistä keskustelua kiinteistöyhtiön kanssa, jotta kustannusten jyvitykset saadaan oikeudenmukaisiksi.

Yrittäjien kanssa käynnistettiin neuvottelut jäljellä olevien kiinteistöjen ostosta. Kokonaisuutena teollisuushallien toiminta on ollut suunnitelmallista ja kustannustehokkuuteen pyrkivää, joten mitään suuria yllätyksiä talouteen tai toimintaan ei ole tullut. Taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet, tilikauden tulos oli alijäämäinen 192 089,46 €.

Kiinteistö Oy Ukonojankartano

Kiinteistö Oy Ukonojankartano on Pyhännän kunnan 100 % omistama tytäryhteisö. Kiinteistö Oy Ukonojankartanon omistuksessa on yhteensä 132 vuokrahuoneistoa 10 eri kohteessa.

Toiminnalliset tavoitteet

- Vastuiden selkeyttäminen ja isännöintitoiminnan tehostaminen
- Talouden seurannan automatisointi
- Kiinteistöjen huollon kehittäminen ja sen laadun valvonta
- Vuorovaikutuksen lisääminen yhteistyökumppaneiden suuntaan ja sopimusten tiukempi valvonta

- Rakennusten kuntotarkastelu vuosittain ja kunnossapito- sekä korjaussuunnitelman päivittäminen
- Tarvittavien kunnossapito- ja korjaustoimenpiteiden tekeminen, huomioiden elinkaaritarkastelu
- Rakenteilla olevien vuokra-asuntojen saaminen valmiiksi
- Kohteiden ja toiminnan aktiivinen markkinointi • Digitaalisuuden hyödyntäminen kaikissa prosesseissa
- Tyytyväisten asiakkaiden saaminen asiakaslähtöisellä toimintamallilla
- Konserniohjeen mukainen raportointi ja tiedotus sekä tiivis yhteydenpito kuntaan
- Kiinteistö Oy Pyhännän teollisuushalleille laaditaan vuosikohtainen toimintasuunnitelma ja kassavirtalaskelma.

Taloudelliset tavoitteet

- Energiakustannusten optimointi ja seuranta
- Talouden seurannan automatisointi
- Korkean käyttöasteen ylläpitäminen vuokra-asunnoissa
- Kohteista saatavat vuokratulot kattavat tilojen rahoitus- ja ylläpitokustannukset, korjaukset sekä poistot
- Kassassa on varoja äkillisiin muutostarpeisiin
- Konserniohjeen mukainen raportointi ja tiedotus

Tavoitteiden toteuma:

Ukonojankartanon hallituksen puheenjohtaja ja hallitus ovat käyneet säännöllistä keskustelua rooleista ja vastuista isännöintitoimiston kanssa. Hallituksen puheenjohtaja on ollut aktiivisesti kehittämässä kustannustehokasta toimintamallia yhdessä isännöintitoimiston kanssa. Isännöintitoimiston kirjapito-ohjelman kautta pystyy hallituksen puheenjohtaja seuraamaan reaaliajassa kassavirtaa, kassan riittävyttä, tulosta sekä osto- ja myyntireskontran oikeellisuutta.

Omistajaohjausta on pidetty ajan tasalla talousraportoinnin avulla sekä yhtiön hallitusten kokouksissa saadulla informaatiolla ja siellä jaettavilla kirjallisilla selvityksillä.

Kunnossapito-ohjelma on otettu käyttöön huoltoyhtiön kanssa, jolla voidaan priorisoida huollot sekä seurata niiden toteutumista ja kustannusten muodostumista. Tämä on myös erinomainen työkalu rakennusten kunnan seurantaan yhdessä vuosittain tehtävien kuntotarkastusten kanssa. Elinkaaritarkastelussa käydään läpi huolella rakennusten kunto ja päivitetään vuosittain huonokuntoisten rakennusten purkamisen ajankohdat. Vuokra-asuntoja mainostetaan aktiivisesti ja asukastyytyväisyyteen on panostettu tehdyn kyselyn pohjalta.

Uusilla asunnoilla on suuri merkitys kunnan vetovoimaisuuteen ja osaavan henkilöstön saamiseen yrityksille. Ukonojankartano on rohkeasti toteuttanut uusasuntotuotantoa kunnan suositusten pohjalta. Koivukujalle on mahdollistaa rakentaa vielä ykkösvaiheen jälkeen useita

uusia rivitaloja tulevina vuosina. Uusasuntotuotanto, rahoituskustannusten nousu sekä käyttöasteen laskeminen on tuonut taloudellisia haasteita yhtiölle. Tämän vuoksi yhtiön strategiaa joudutaan tarkastelemaan uudelleen ja kunnan pitää varautua sijoittamaan yhtiön tulevina vuosina, jotta talouden haasteista päästään yli. Taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet, tilikauden tulos oli alijäämäinen 197 599,02 €.

As Oy Pyhännän Kirkkotie

Kunnan omistusosuus yhtiöstä on 65,24 %. Kunta omistaa As Oy Pyhännän Kirkkotiestä viisi huoneistoa.

Toiminnalliset tavoitteet

- Talouden seurannan automatisointi
- Rakennusten kuntotarkastelu vuosittain ja kunnossapito- sekä korjaussuunnitelman päivittäminen
- Korkean käyttöasteen ylläpitäminen vuokra-asunnoissa
- Huoneistoja myydään mahdollisuuksien mukaan
- Konserniohjeen mukainen raportointi ja tiedotus

Taloudelliset tavoitteet

- Energiakustannusten optimointi ja seuranta
- Talouden seurannan automatisointi
- Korkean käyttöasteen ylläpitäminen vuokra-asunnoissa
- Kohteista saatavat vuokratulot kattavat tilojen rahoitus- ja ylläpitokustannukset, korjaukset sekä poistot
- Kassassa on varoja äkillisiin muutostarpeisiin
- Konserniohjeen mukainen raportointi ja tiedotus

Tavoitteiden toteuma

Yhtiön toiminta on ollut tasapainoista ja toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Asuntojen käyttöaste on ollut korkealla. Korjaustoimenpiteet on hoidettu tilanteen vaatimalla tavalla, ilman byrokratiaa. Omistajaohjausta on pidetty ajan tasalla talousraportoinnin avulla sekä yhtiön hallitusten kokouksissa saadulla informaatiolla ja siellä jaettavilla kirjallisilla selvityksillä. Ostohalukkaita ei ole huoneistoille löytynyt. Taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet, tilikauden tulos oli alijäämäinen 7 362,90 €.

Pyhännän Malmitori Oy

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Malmitori –nimisellä tilalla olevia rakennuksia. Pyhännän kunnan omistusosuus yhtiöstä on 60,06 %.

Toiminnalliset tavoitteet

- Talouden seurannan automatisointi

- Rakennusten kuntotarkastelu vuosittain ja kunnossapito- sekä korjaussuunnitelman päivittäminen
- Korkean käyttöasteen ylläpitäminen vuokra-asunnoissa
- Huoneistoja myydään mahdollisuuksien mukaan
- Konserniohjeen mukainen raportointi ja tiedotus

Taloudelliset tavoitteet

- Energiakustannusten optimointi ja seuranta
- Talouden seurannan automatisointi
- Korkean käyttöasteen ylläpitäminen vuokra-asunnoissa
- Kohteista saatavat vuokratulot kattavat tilojen rahoitus- ja ylläpitokustannukset, korjaukset sekä poistot
- Kassassa on varoja äkillisiin muutostarpeisiin
- Konserniohjeen mukainen raportointi ja tiedotus

Tavoitteiden toteuma

Yhtiön toiminta on ollut tasapainoista ja toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Tilojen käyttöaste vaihdellut, joten vapaita tiloja löytyy jonkin verran. Korjaustoimenpiteet on hoidettu tilanteen vaatimalla tavalla, ilman byrokratiaa. Omistajaohjausta on pidetty ajan tasalla talousraportoinnin avulla sekä yhtiön hallitusten kokouksissa saadulla informaatiolla ja siellä jaettavilla kirjallisilla selvityksillä. Taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet, tilikauden tulos oli alijäämäinen 15 583,59 €.

Pyhännän Vesi Oy

Pyhännän Vesi Oy on Pyhännän kunnan 63,70 % omistama tytäryhteisö. Yhtiön tehtävänä on toimittaa kuntalaisille puhdasta vettä.

Toiminnalliset tavoitteet

- Konserniohjeen mukainen raportointi ja tiedotus
- Veden turvaaminen talouksiin, maatalouteen ja yrityksille
- Tiivis yhteistyö elintarviketeollisuuden kanssa, jotta veden kierrätys huomioidaan kaikissa prosesseissa
- Käyttöveden toimitusvarmuus ja uusien linjastojen rakentaminen tarvittaessa mm. Pitkäkankaan pumppaamon suunnittelu sekä rahoituksen hakeminen toteutukseen

Taloudelliset tavoitteet

- Tilikauden tulos on ylijäämäinen.

Tavoitteiden toteuma

Omistajaohjausta on pidetty ajan tasalla talousraportoinnin avulla sekä yhtiön hallitusten kokouksissa saadulla informaatiolla ja siellä jaettavilla kirjallisilla selvityksillä. Yhtiöllä on hyvin tarkka vedenkulutuksen pumppaamo- ja yrityskohtainen seuranta, joten yllättäviin häiriöihin voidaan reagoida nopeasti. Varautumissuunnitelmat on päivitetty siten, että niillä voidaan vastata tässä hetkessä yllättäviinkin toimintaympäristön muutoksiin. Päivystyksellä varmistetaan, että yllättävätkin häiriöt voidaan minimoida yllättävinäkin vuorokauden aikoina.

Yritysten kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä, jotta tiedetään heidän tarpeensa. Yrityksissä on ryhdytty panostamaan veden kierrätykseen, mikä pudonnut veden kulutusta samalla volyymilla toimittaessa. Elintarviketeollisuus kasvaa Pyhännällä jopa 20-40 % vuodessa, joten veden kulutus kasvaa veden kierrätyksestä huolimatta. Tämän johdosta ja huoltovarmuuden näkökulmasta uuden pumppaamon rakentamista Pitkäkankaalle on edistetty suunnitelmien ja kustannusarvion osalta sekä hakemalla rahoitus toteutukseen. Tavoitteena on käynnistää investointi vuoden 2024 aikana. Taloudelliset tavoitteet toteutuivat, tilikauden tulos oli ylijäämäinen 22 623,16 €.

6.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunnassa on vahvistettu kuntastrategia, joka elää joustavasti hetkessä. Se on työkalu, joka antaa selkeät tavoitteet, joihin konkreettiset toimenpiteet ovat ketterästi soviteltavissa.

Teollisuustilojen osalta riskit on minimoitu myymällä niitä yrittäjille ja tekemällä investoiduista kohteista pitkät vuokrasopimukset. Nykyisten tilojen osalta toiminta jatkuu vakaana.

Vuokra-asuntojen käyttöaste on ollut korkea, mikä on mahdollistanut uusien rivitalojen rakentamisen. Se mahdollistaa tulevaisuudessa vanhojen, huonokuntoisten rivitalojen purkamisen. Uudet rivitalot mahdollistavat osaavan työvoiman saamisen yrityksiin.

Vesiyhtiön talous on hyvässä kunnossa, joten sillä on mahdollista investoida uuteen pumppaamoon. Uusi pumppaamo mahdollistaa yritysten kasvun, uusien yritysten sijoittumisen kuntaan ja luo toimintavarmuutta kaikkiin tilanteisiin.

Haasteen tuovat rahoituskulujen ja ylläpitokulujen voimakkaat vaihtelut sekä niiden vaikutukset talouteen.

6.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonta toteutetaan kunnan konserniohjeen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Näissä ohjeissa selostetaan eri toimielinten, viranhaltijoiden ja tilintarkastajan tehtävät konsernivalvonnassa.

Konsernivalvonta perustuu riittävään ja sujuvaan tiedonkulkuun kunnan ja sen tytär- ja osakkuusyhteisöjen sekä kuntayhtymien välillä. Tiedonkulku on toteutunut hyvin vuoden aikana.

Kunnanjohtaja ja kunnanhallituksen puheenjohtaja tekevät tiivistä yhteistyötä yhtiöiden kanssa. Yhtiöiden näkemyksiä ja päätöksentekoprosessia kunnioitetaan. Tarvittaessa tuodaan esille omistajan toiveita yhtiön kehitykseen sekä kustannustehokkuuden seurantaan. Yhtiöiden suunnitelmista käydään keskustelua kunnanhallituksessa kunnanjohtajan katsauksessa ja

isommissa asioissa pyydetään virallista ohjausta kunnanhallituksella. Kunnan yhtiöissä on päivitetty sisäisen valvonnan ohjeistus.

6.6. Konsernintilinpäätös ja sen tunnusluvut

TULOSLASKELMA - KONSERNI

(1000 euroa)	TP 2023	TP 2022
Toimintatuotot	3 709	7 619
Toimintakulut	-8 807	-19 314
Toimintakate	-5 098	-11 695
Verotulot	4 321	6 699
Valtionosuudet	2 586	7 263
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	71	40
Muut rahoitustuotot	19	13
Korkokulut	-420	-161
Muut rahoituskulut	-5	-11
Vuosikate	1 473	2 147
Poistot ja arvonalentumiset	-1 236	-1 251
Tilikauden tulos	237	896
Tilinpäätössiirrot	52	-71
Tilikauden yli-/alijäämä	289	825

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT - KONSERNI

	TP 2023	TP 2022
Toimintatuotot/toimintakulut	42,1 %	39,4 %
Vuosikate/poistot	119,1 %	171,6 %
Asukasmäärä	1646	1 637
Vuosikate, euroa/asukas	895	1 312

RAHOITUSLASKELMA - KONSERNI

(1000 euroa)	TP 2023	TP 2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 473	2 147
Satunnaiset erät	1	-42
Tulorahoituksen korjauserät	-32	32
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 442	2 138
Investointien rahavirta		
Investointimenot	5 671	6 553
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-636	-4
Investointien taseen luovutukset	-99	-22
Pysyvien vast. hyöd. luovutusvoitot	-20	-31
Investointien rahavirta yhteensä	-4 916	-6 496
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-3 474	-4 358
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		0
Antolainasaamisten vähennys	-793	-835
Antolainauksen muutokset yhteensä	793	835
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-3 003	-7 235
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 471	1 909
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-27	294
Lainakannan muutokset yhteensä	1 558	5 032
Oman pääoman muutokset	-37	120
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	-33	5
Toimeksiant. varojen ja po:n muut. (vastattavaa)	42	-5
Vaihto-omaisuuden muutos	3	12
Saamisten muutos	-739	92
Korottomien velkojen muutos	-432	-28
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-1 159	77
Rahoituksen rahavirta yhteensä	1 155	6 064
Rahavarojen muutos	-2 317	1 706
Rahavarat jakson alussa	4 495	3 101
Rahavarat jakson lopussa	2 179	4 807

TASE - KONSERNI, TIIVIS

(1000 euroa)	TP 2023	TP 2022
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	113	48
Muut pitkävaikutteiset menot	80	151
Ennakkomaksut	0	71
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	193	270
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 864	1 896
Rakennukset	17 859	13 674
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 356	2 607
Koneet ja kalusto	220	392
Muut aineelliset hyödykkeet	0	3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 130	5 701
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	23 430	24 273
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	593	640
Muut lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	24	27
Sijoitukset yhteensä	617	667
Pysyvät vastaavat yhteensä	24 240	25 210
Toimeksiantojen varat		
Toimeksiantojen varat	74	31
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	13	13
Muut toimeksiantojen varat	41	51
Toimeksiantojen varat yhteensä	128	96
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Vaihto-omaisuus	36	106
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset		1
Muut saamiset		14
Siirtosaamiset	470	545
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	825	690
Muut saamiset		387
Muut siirtosaamiset	384	336
Saamiset yhteensä	507	1 973
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet		59
Sijoitukset		52
Rahoitusarvopaperit yhteensä		52
Rahat ja pankkisaamiset	2 176	4 754
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	4 361	6 780
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 8766	32 191

(1000 euroa)	TP 2023	TP 2022
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	4 423	5 255
Säätiöiden peruspääoma	0	1
Muut rahastot	472	478
Edellisten tilikausien ali- ja ylijäämä	4 839	3 862
Tilikauden alijäämä	289	825
Oma pääoma yhteensä	10 023	10 422
Vähemmistöosuudet	697	812
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	35	195
Pakolliset varaukset yhteensä	35	195
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	74	31
Lahjoitusrahastojen pääomat	40	12
Muut toimeksiantojen pääomat	46	74
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	159	118
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Korolliset		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 272	13 711
Korottomat		
Lainat muilta luotonantajilta	12	
Saadut ennakot	1	0
Muut pitkäaikaiset velat	178	183
Pitkäaikainen yht.	12 463	13 894
Lyhytaikainen		
Korolliset		
Joukkovelkakirjalainat	2 800	2 800
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	911	1 014
Korottomat		
Saadut ennakot	119	100
Ostovelat	681	1 295
Muut velat	99	182
Siirtovelat	778	1 359
Lyhytaikainen yht.	5 388	6 750
Vieras pääoma yhteensä	17 852	20 645
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	28 766	32 191

TASEEN TUNNUSLUVUT - KONSERNI

	TP 2023	TP 2022
Omavaraisuusaste, %	37,3	34,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	167,0	95,7
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	5 128	4 687
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	3 115	2 863
Lainakanta 31.12., 1 000 €	15 995	17 709
Lainakanta 31.12., €/asukas	9 718	10 818
Asukasmäärä	1 646	1 637

7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnan tilikauden tulos oli 348 178,31 €. Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Kirjataan poistoeron vähennystä 83 675,67 €.
  2. Siirretään toteutunut tilikauden ylijäämä 431 835,98 € taseen yli-/alijäämän tilille.
-

8. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Toteutusvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutusvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle.

8.1. Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toteuma
Strategian mukainen toiminta	Pyhännän kunnan strategiana on huolenpitoa ihmisistä, yrityksistä, ympäristöstä ja maineesta. Strategia on luotu sellaiseksi, että se pystyy vastaamaan ketterästi kulloisenkin ajankohdan haasteisiin ja mahdollisuuksiin. Kuntastrategiaa käydään läpi säännöllisesti kunnan eri vastuualueille sekä yritysten ja kuntalaisten tapaamisissa. Kuntastrategiaa toteutetaan kaikessa kunnan toiminnassa. Kuntastrategia on ollut helppo sisäistää ja siitä kunta olemme saaneet paljon positiivista palautetta.
Yhdysraja- ja palvelualueiden toimivuus hyvinvointialueen kanssa	Hyvinvointialueen ja kunnan yhteisenä tavoitteena on edistää hyvinvointia ja terveyttä kaikissa ikäryhmissä. Pohteen kanssa käydään säännöllisesti läpi strategisia ja toiminnallisia asioita. Molemmat tunnustavat haasteet ja mahdollisuudet, joihin kannattaa panostaa. Yhdysraja- ja palvelualueiden toimivuudella minimoidaan päällekkäisyydet ja osataan paremmin asettaa tavoitteet samansuuntaisiksi.
Lähipalveluiden säilyttäminen	Lähipalveluiden säilyminen ja niiden edelleen kehittäminen lisäävät kunnan pito- ja vetoa. Pyhännän sosiaali- ja terveyskeskuksen valmistuminen 8/2023 edistää lähipalveluiden säilymistä kunnassa tulevaisuudessa. Postipalveluiden hoitaminen kirjastolla on tuonut paljon positiivista palautetta sekä lisännyt viihtyvyyttä. Tärkeää on varmistaa, että osaavaa työvoimaa on saatavilla lähipalveluiden tuottamiseen. Lähipalveluiden tuottaminen pitää olla myös kustannustehokasta ja laadullisesti korkeatasoista säilyäkseen kunnassa.
Viihtyvyyden, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen.	Pyhännän kunta panostaa vahvasti hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Kuntaan on palkattu hyvinvointikoordinaattori, joka edistää kaikkien ikäryhmien hyvinvointia ja viihtyvyyttä. Hyvinvointikoordinaattori on päivittänyt toimintasuunnitelmat ajan tasalle sekä laatinut vuosikellon toiminnan loogiseen johtamiseen. Kunta on poistanut varhaiskasvatusmaksun lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämiseen sekä ottanut käyttöön kylätalkkarisetelin, jolla mahdollistetaan vanhusten kotona-asuminen nykyistä pidempään. Vanhan Nestorin tila on muutettu "monitoimitilaksi" lisäämään yhteisöllisyyttä vahvistavia tapahtumia.

Tavoite	Toteuma
Rakenteilla olevien vuokra-asuntojen valmiiksi saattaminen ja korkea käyttöaste vuokra-asunnoille	Pyhännän kunnan vuokratuotannosta vastaa Koy Ukonojankartano sekä yksityiset toimijat. Kuntaan valmistui 2/2023 Koivukujalle uusin rivitalokohde Koy Ukonojankartanon rakennuttamana. Kunnan strategiana on ollut vuosien ajan edistää osaavan työvoiman saamista kunnassa toimiville yrityksille laadukkailla ja kilpailukykyisillä vuokra-asunnoilla. Pyhännällä olevien vuokra-asuntojen käyttöaste on ollut välillä jopa 100 % ja suhdanteista huolimatta tarkasteluvuonnakin 90 %. Ilman asuntotarjontaa työllisyyden ja elinvoiman lisääminen ei mahdollista.
Nykyisten yritysten kasvun turvaaminen ja uusien yritysten sijoittuminen kuntaan	Pyhännän kunnassa toimii hyvässä maineessa olevia yrityksiä, joilla on kasvustrategia. Talo- ja elintarviketeollisuuden kasvua on edistetty hakemalla kunnan ja seutukunnan toimesta investointi- ja kehittämisrahoituksia yrityksille. Ennakoivan infran ja maahankintojen kautta on luotu perusta yritysten kasvusuunnitelmille. Jukkatalon konkurssi tuli yllätyksenä, vaikka tiedossa oli, että suhdanteet ja toimintaympäristön muutokset haastoivat menestyvien yritysten selviytymismahdollisuuksia. Jukkatalon konkurssin kautta alueellisesti menetettiin n. 180 suoraa työpaikkaa ja välillisiä työpaikkoja n. 360. Lisäsi kunnan verotuloihin arvioitiin Jukkatalon konkurssin vaikuttavan n. 200 000 €. Haasteista huolimatta nyt on oikea aika investoida ja toteuttaa kehittämissuunnitelmia yrityksillä, joilla kassa on kunnossa.
Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja päästöjen pienentäminen	Pyhännän kunta on ollut uusiutuvan energian edelläkävijä, sillä kunnassa toimii valmistumishetkellään Suomen suurin tuulivoimapuisto, Piiparinmäki. Kiertotalouden osalta kunta on myös edellä kävijänä, kun Ympäristöministeriön kiertotalouspuistohanke käynnistettiin. Kiertotalouspuistoon tulee jätevesien esikäsitteilylaitos ja biokaasulaitos. Näillä pystytään ottamaan talteen elintarviketeollisuuden sekä maatalouden sivuvirroista energia sekä ravinteet. Voidaankin puhua merkittävästä ekosysteemistä, jolla voidaan kasvattaa "hiilikädenjälkeä". Pyhännän sosiaali- ja terveyskeskuksessa otettiin käyttöön päälämmönlähteeksi maalämpö, mikä pienentää osaltaan hiilidioksidipäästöjä. Kunnassa on päätetty edistää ainoastaan sellaisia tuulipuistohankkeita, joilla on mahdollisimman pieni vaikutus luonnon monimuotoisuuteen, mm. harjut, pohjevesialueet. Kunta parantaa Siikajoen vesistöalueen tilaa yhdessä alueen muiden kuntien kanssa. Tätä työtä tekemään on palkattu kuntien yhteinen vesistökoordinaattori. Pyhännällä aloitettiin Siikajoen latvaosien uittoperattujen koskin ennallistaminen. Hanketta rahoittaa kunnan lisäksi Lapin ELY-keskus ja Piiparinmäki Oy:n rahasto. Vesistöhankeita koordinoi Haapaveden-Siikalatvan seutukunta..

Tavoite	Toteuma
Kunnan pito- ja vetovoimasta huolehtiminen	Pyhännän kunta on hyvässä maineessa. Kunnan päätöksentekokulttuuri on ainutlaatuinen ja ratkaisukeskeinen, jossa puheet ja teot kohtaavat. Kuntaa markkinoidaan laajalti kaikissa viestimässä säännöllisesti ja näin kuntaa tehdään entistä tunnetummaksi. Laadukas varhaiskasvatus ja peruskoulu, riittävät lähipalvelut, hyvä asuntotarjonta, hyvät harrastusmahdollisuudet, asunto- ja yritystontit, ennakoiva kaavoitus ja infran rakentaminen ovat luoneet vahvan perustan Pyhännän menestykselle.
Asukasluku vuoden lopussa 1667	Asukasluku vuoden lopussa oli 1646, mikä on 13 henkilöä enemmän, kuin vuoden alussa. Pyhännän kunnan väkiluku kasvaa vuosittain ja on nyt korkeammalla tasolla, kuin vuonna 2011. Pyhäntä onkin ”lippulaiva” pienten kuntien joukossa, kun mittarina on väkiluvun kehitys.

8.2. Vaalit (100)

Keskusvaalilautakunta 2021-2025

pj Pekka Kemppainen
vpj Marja-Liisa Hiltunen
jäsen Raili Turunen
jäsen Tiia Matikainen
jäsen Mauri Pirttisalo

PERUSTELUT

Vuonna 2023 toimitettiin eduskuntavaalit.

TALOUSSLUVUT - VAALIT

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	2000			2 695	134,8 %	-695,20
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot						
Toimintatuotot yht.	2000			2 695	134,8 %	-695,20
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-5 256		-5256	-4 172	79,3 %	-1 272
Palvelujen ostot	-280		-280	-582	207,9 %	302
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50		-50	-2765,24	5 530,5%	2715
Avustukset						
Vuokratulot						
Muut toimintakulut						
Toimintakulut yht.	-5 586		-5 586	-7 519,78	134,6 %	1933
Toimintakate	-3586		-3586	-4 824	134,5 %	1238
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden yli-/alijäämä	-3586		-3586	-4 824	134,5 %	1238

8.3. Tilintarkastus (120)

Tarkastuslautakunta 2021-2025

pj Sanna Leiviskä
vpj Matti Leiviskä
jäsen Henri Repo
jäsen Johanna Juntunen

PALVELUSUUNNITELMA

Kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat valtuuston päätettävät asiat valmistelee kunnanhallituksen sijasta tarkastuslautakunta (Kuntalaki 93 ja 121 §). Tämä on poikkeus kunnanhallituksen valmisteluvelvollisuudesta. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on järjestää hallinnon ja talouden tarkastus, valmistella tarkastusta koskevat asiat, arvioida valtuuston asettamien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista ja valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

TALOUSLUVUT - TILINTARKASTUS

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot						
Toimintatuotot yht.						
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-3 813		-3 813	-3	94,9 %	-180
Palvelujen ostot	-9 800		-9 800	-9 747	99,50	-53
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Avustukset						
Vuokratulot						
Muut toimintakulut						
Toimintakulut yht.	-13 613		-13 613	-13 480	99,0 %	-133
Toimintakate	-13 613		-13 613	-13 480	99,0 %	-133
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden yli-/alijäämä	-13 613		-13 613	-13 480	99,0 %	-133

8.4. Kunnanhallitus

Kunnanhallitus 2021-2023

31.5.2023 saakka

pj Matti Konola	Keskusta
I vpj Jukka Puurunen	Keskusta
II vpj Terhi Korsulainen	Keskusta
jäsen Liisa Tahkola	Keskusta
jäsen Tarja Kyllönen	Keskusta
jäsen Ville Piipponiemi	PS
jäsen Sami Pellikka	SDP

Kunnanhallitus 2023-2025

1.6.2023 alkaen

pj Matti Konola	Keskusta
I vpj Jukka Puurunen	Keskusta
II vpj Terhi Korsulainen	Keskusta
jäsen Erika Huovinen	Keskusta
jäsen Tarja Kyllönen	Keskusta
jäsen Sami Kamula	PS
jäsen Sami Pellikka	SDP

8.4.1. Yleinen hallinto (130)

PALVELUSUUNNITELMA

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta, talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista sekä kunnanhallituksen ja valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kunnanhallituksen tehtävänä on valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti johtaa ja valvoa kunnan hallintoa sekä vastata kunnallistaloudellisten ja muiden yleisten toimintaedellytysten säilymisestä. Kunnanhallitus vastaa kunnan elinkeinotoiminnan kehittämisestä.

Hallinto-osasto

Hallinto-osasto hoitaa kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, keskusvaalilautakunnan, yhteistoimintaryhmän ja tilapäisten toimielinten suunnittelu-, valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät.

Henkilöstöhallinto

Kunnan yhteistoiminta-elin toimii yhteistoimintaryhmä. Yhteistoimintaryhmän toiminta perustuu lakiin työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa. Yhteistoiminnan tavoitteena on antaa henkilöstölle mahdollisuus osallistua kunnan toiminnan kehittämiseen, vaikuttaa omaa työtään ja työyhteisöään koskevien päätösten valmisteluun sekä samalla edistää kunnallisen palvelutuotannon tuloksellisuutta ja henkilöstön työelämän laatua.

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Pyhäntä 2029-selvityksen käynnistäminen	Aikataulutetun suunnitelman tekeminen yhteistyössä eri tahojen kanssa.	Suunnitelma on valmiina 12/2023	Visioasteella
Toiminta tiedonhallintalain mukaisesti	Tehdään tiedonhallintasuunnitelma	Suunnitelma on valmiina 12/2023	Perusasiat kunnossa
Raportoinnin ja taloushallinnon kehittäminen	Reaaliaikainen ja visuaalinen raportointi Accunassa ja koontityökalu tukemaan talousarvion sekä tilinpäätöksen laadintaa.	Työkalut ovat kunnossa 4/2023 mennessä.	Johtamisen työkaluja on tullut, mutta niitä tarvitaan lisää
Osaava ja motivoitunut henkilöstö	Henkilöstö osallistuu työtehtäviä tukevaan koulutukseen osastokohtaisten määrärahojen puitteissa. Työn vaativuuden arvioinnin kehittäminen.	Toteutuneet koulutuspäivät. TVA on valmiina.	Tarjolla olevia koulutuksia on käytetty tehokkaasti Selvitystyö on käynnissä, tutustutaan eri kuntien käytäntöihin
Toimiminen jatkuvan kehittämisen periaatteella	Lisätään vuoropuhelua ja osallistamista. Kerrotaan tavoitteista ja strategiasta laajemmin eri vastuualueille.	Ryhmäkehityskeskustelut, kehityskeskustelut, säännölliset infot eri vastuualueille	Kunnanjohtajan pitämät säännölliset kuukausipalaverit sekä virkistyspäivien yhteydessä pidetyt ryhmäkehityskeskustelut
Henkilöstön työkyvyn säilyminen ja ylläpito sekä hyvinvointi	Riittävien työnterveyshuollon palvelujen järjestäminen Pyhännällä. Riittävien henkilöstöressurssien hankinta ja varahenkilöjärjestelmän toimivuuden varmistaminen. Kaikilla pitää olla työkalut, joilla voidaan tehdä työtä laadukkaasti ja tehokkaasti.	Palvelun saatavuus. Työyhteisön hyvinvointi ja jaksaminen. Suunnitelmien mukaisten tavoitteiden saavuttaminen.	Työterveyshuollon suunnitelmien päivittäminen yhdessä ja ottaminen käyttöön työkaluja, joilla voidaan edistää henkistä jaksamista työssä Nykyistä tarvetta vastaavat resurssit ovat hyvät. Tulevaisuudessa on jäämässä eläkkeelle useita avainasemassa olevia henkilöitä, joten tulevaisuuden resurssitarpeisiin ja toimenkuvien päivityksiin pitää lähteä paneutumaan nopealla aikataululla

TALOUSLUVUT - YLEINEN HALLINTO

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Myyntituotot	3 000		3 000	12 145	404,8 %	-9 145
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	18 000		18 000	46 158	256,4 %	-28 158
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot				18 114		-18 114
Toimintatuotot yht.	21 000		21 000	76 417	363,9 %	-55 417
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-284 367		-284 367	-292 238	94,9 %	15 641
Palvelujen ostot	-346 650		-346 650	-397 418	84,0 %	58 754
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 250		-9 250	-14 318	79,9 %	4 176
Avustukset	-8 000		-8 000	-9 568	107,0 %	-556
Vuokratulot						
Muut toimintakulut	-11 400		-11 400	-5 275	161,5 %	-2 673
Toimintakulut yht.	-659 667		-659 667	-718 817	89,0 %	79 139
Toimintakate	-659 667		-659 667	-642 400	81,3 %	119 595
Poistot ja arvonalentumiset	-7 120		-7 120	-7 421	104,2 %	-302
Tilikauden yli-/alijäämä	-645 787		-645 787	-649 821	100,6 %	4 033

8.4.2. Sosiaali- ja terveystalot (140)

PALVELUSUUNNITELMA

Sosiaali- ja terveystalot Helmi tuotti Pyhännän kunnalle sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut ja ympäristöterveydenhuollon palvelut. Helmen toimintasuunnitelma luettavissa Haapaveden kaupungin sivuilta www.haapavesi.fi.

Erikoissairaanhoidon palvelut tuotti Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri.

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottaminen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.	Palvelut tuotetaan taloudellisesti, uusia toimintatapoja hyödyntäen ja lainsäädännön asettamien vaatimusten mukaisesti.	Palvelujen saatavuus ja toteutunut kustannustaso.	Toimii suunnitelmien mukaisesti
Kustannuskilpailukyvyn säilyttäminen.	Toiminnan tehostaminen digitaalisuuden avulla, jolloin hoitotyöhön jää enemmän aikaa. Ennakoiva puuttuminen sairaspotilaisiin ja niiden syihin. Kotona-asumisen vahvistaminen digitaalisuuden tuomilla mahdollisuuksilla ja ajankäytön optimoinnilla.	Kustannusten hallittu kasvu edellisiin vuosiin verrattuna.	Digitaalisuutta lisätty on lisätty mm. kotihoidossa.
Henkisen hyvinvoinnin tukeminen.	Matalan kynnyksen palvelut.	Erikoissairaanhoidon kustannukset.	Matalan kynnyksen palveluita on tarjolla työntekijöille työterveyshuollon kautta.

TALOUSLUVUT – SOSIAALI- JA TERVEYSTALOT

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset				32 836		32 836
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot						
Toimintatuotot yht.				32 836		32 836
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut						
Henkilöstökulut				-5 838		5 838
Palvelujen ostot				-9 085		9 085
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Avustukset						
Vuokratulot						
Muut toimintakulut						
Toimintakulut yht.				-14 923		14 923
Toimintakate				17 912		-17 912
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden yli-/alijäämä				17 912		-17 912

8.4.3. Helmipalvelut (145)

PALVELUSUUNNITELMA

Ympäristöpalvelut Helmi tuottaa ympäristöön- ympäristöterveydenhuoltoon liittyvät palvelut. Kunnan ja palveluiden tuottajien yhteistyö pitää olla kitkatonta, vuorovaikutteista ja aktiivista toimimista yhdysrajoittamatta.

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Tarjotaan riittävät palvelut Pyhännällä .	Yhteistoimintasopimuksen mukainen toiminta.	Palvelujen saatavuus.	Palvelut ovat olleet saatavilla.
Vuorovaikutuksen lisääminen ja osallistaminen.	Haetaan ratkaisuja, jotka edistävät yhteisiä tavoitteita	Tavoitteet saavutetaan.	Vuorovaikutteista kehittämistyötä on tehty.

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot						
Toimintatuotot yht.						
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut						
Henkilöstökulut						
Palvelujen ostot	-57 000		-57 000	-82 680	145,1 %	25 680
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Avustukset						
Vuokratulot						
Muut toimintakulut						
Toimintakulut yht.	-57 000		-57 000	-82 680	145,1 %	25 680
Toimintakate	-57 000		-57 000	-82 680	145,1 %	25 680
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden yli-/alijäämä	-57 000		-57 000	-82 680	145,1 %	25 680

8.4.4. Muut palvelut (150)

PALVELUSUUNNITELMA

Muihin palveluihin kuuluvat tukityöllistäminen, nuorten työllistäminen, hyvinvointipalvelut, yhteistyö hyvinvointialueen kanssa. Tukityöllistämistä järjestetään pitkäaikaistyöttömien ja syrjäytymisuhan alla olevien työllistämiseksi. Nuoria, koululaisia ja opiskelijoita työllistetään työelämään tutustuttamiseksi. Hyvinvointipalvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa edistää laadukkaiden lähipalveluiden säilymistä kunnassa sekä niiden kehittymistä.

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
HYTE-toiminnan ylösajaminen hyvinvointikoordinaattorin toimesta.	Kuukausikohtainen vuosikello.	Vuosikellon mukaiset toimenpiteet toteutettu.	Hyvinvointikoordinaattori 80 % työpanos 9.1 alkaen. Uusi HYTE-ryhmä nimetty, kokoukset 4/4. Vuosikellossa olleet toimenpiteet, kampanjat, teemaviikot ja tapahtumat toteutuneet.
Työllisyyden edistäminen	Palkkatukijaksojen tarjoaminen työmarkkinatukikelpoisille työnhakijoille. Kahden viikon kesätyöjaksojen tarjoaminen nuorille. Tiivis yhteistyö verkostojen ja sidosryhmien kanssa mm. sosiaalitoimen, TE-toimiston ja Kelan kanssa.	Toteutuneet palkkatukijaksot Toteutuneet kesätyöjaksot. Yhteiset palaverit. Pitkäaikaistyöttömien	Hallinto- ja talousjohtaja sekä hyvinvointikoordinaattori osallistuneet TE2024 hankkeen valmisteluun. Vuonna 2023 yhteistyötä Haapavesi-Siikalatva seutukunnan työllisyys hankkeiden kanssa (TYSO, TILKE, SOMPA).
Syrjäytymisen estäminen	Panostetaan ennaltaehkäisevään toimintaan mm. palkkaamalla hyvinvointikoordinaattori vastaamaan hyvinvointiin ja terveyteen liittyvistä asioista.	Pitkäaikaistyöttömien määrän laskeminen. Mielenterveysongelmien väheneminen.	Iisakin illat yhtenä toimenpiteenä edistämässä kuntalaisten psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä lisäämässä yhteisöllisyyttä. Vuonna 2023 yht. 31 Iisakin iltaa, joissa 750 aikuisten osallistumiskertaa.
Varmistetaan laadukkaiden lähipalveluiden säilyminen ja niiden kehittyminen.	Tiivis yhteistyö hyvinvointialueen rajapintojen kanssa. Kylätalkkaritoiminnan käynnistäminen tukemaan vanhusten arkea ja lastenhoitajan palkkaaminen tukemaan perheiden arkea.	Hyvinvointialue pystyy järjestämään vähintään nykyisen tasoiset lähipalvelut kilpailukykyiseen hintaan. Uusi hyvinvointitalo on otettu käyttöön 8/2023.	Hyvinvointialueen palvelut olleet saatavilla. Hyvinvointitalo otettu käyttöön suunnitellusti.

TALOUSLUVUT - MUUT PALVELUT

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Tuet ja avustukset	20 000		20 000	0	0,0 %	20 000
Toimintatuotot yht.	20 000		20 000	0	31,2 %	27 010
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-95 320		-95 320	-47 964	49,7 %	-47 356
Palvelujen ostot	-33 800		-33 800	-12 115	35,8 %	-21 685
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3500		-3500	-2 844	81,3%	-656
Avustukset	-35 000		-35 000	-68 008	194,3 %	33 008
Vuokratkulut						
Muut toimintakulut						
Toimintakulut yht.	-167 620		-167 620	-131 013	78,2 %	-36 607
Toimintakate	-147 620		-147 620	-131 013	88,7 %	-16 607
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden yli-/alijäämä	-147 620		-147 620	-131 013	88,7 %	-16 607

8.4.5. Elinkeinoelämän edistäminen (160)

PALVELUSUUNNITELMA

Kunta edistää kunnassa toimivien teollisuus- ja palveluyritysten toimintamahdollisuuksia ennakoivalla maanhankinnalla, kaavoituksella ja infran rakentamisella. Kunnan omistaman Pyhännän Teollisuushalli Oy:n tehtävänä on edistää teollisuus- ja palveluyritysten toimintaedellytyksiä vuokraamalla tuotanto- ja liiketiloja sekä esittää kunnalle mahdollisten uusien tilojen rakentamista. Maatalousyritysten toiminta edellytyksiä kehitetään eri toimenpitein. Yritys-kulttuuria ja yrittäjyyttä korostavaa asenneilmastoa edistetään koulutuksella, kunnan ja yrittäjien välisellä yhteistyöllä, mediamainonnalla ja yritysten toimintaedellytyksistä huolehtimalla. Kun potentiaalinen yrittäjä on kuntaan yhteydessä, niin tehdään kaikki sen eteen, että yrittäjä sijoittaa liiketoiminnan Pyhännälle.

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Yritystoiminnan edistäminen	<p>Yhteistyössä yritysten ja muiden toimijoiden kanssa selvitetään yritystoiminnan kehittämisen tarpeet ja ne toimenpiteet, joilla voidaan edistää yritysten kasvua ja uusien yritysten syntymistä. Huomioidaan kaikessa toiminnassa ympäristönäkölly ja ekologisuus.</p> <p>Kunnan mahdollisuuksien ja vahvuuksien esille tuominen monipuolisen markkinointiviestinnän avulla</p> <p>Yrityspalveluiden tarjoaminen seutukunnan kautta. Kunta panostaa ennakkoiden infraan mm. tontteja ja toimitiloja on tarjolla, puhtaan veden saanti ja jätevesien käsittely turvataan kilpailukykyiseen hintaan teollisuudelle.</p>	<p>Tehdyt selvitykset ja suunnitelmat.</p> <p>Saadaan uusia yrityksiä sijoittumaan kuntaan. Kuntakuva on positiivinen.</p> <p>Toimivat yritykset kasvavat. Uusia yrityksiä syntyy vuodessa 5 kpl eri toimialoille.</p>	<p>Resursseja on annettu yrityksille investointi- ja kehityssuunnitelmien tekemiseen sekä etsitty yrityksille eri rahoitusinstrumentteja</p> <p>Kunta on harjoittanut monipuolista PRO-aktiivista markkinointia kaikissa somekanavissa, kotisivuilla sekä kuntatiedotteessa. Lisäksi paikallislehti, maakunnan lehdet sekä YLE ovat uutisoineet kunnasta näkyvästi</p> <p>Pyhännän kunnan infra ja tonttitarjonta, kiertotalouspuiston rakentaminen sekä puhtaan veden saantiin liittyvät suunnitelmat ovat edistäneet yritysten kasvusuunnitelmia. Uusia yrityksiä on syntynyt 11 kpl.</p>

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Hanketoimintaan osallistuminen	Osallistutaan maksuosuudella kuntaan kohdistuviin hankkeisiin, joilla on lisäarvoa kunnan elinvoimaisuuteen, vetovoimaisuuteen ja pitovoimaan sekä osaavan työvoiman saatavuuteen.	Hankkeiden vaikuttavuuden seuranta	Yrityspalveluihin liittyvän hankkeen vaikuttavuus on ollut merkittävä elinvoiman ja työllisyyden edistämässä. Hankkeen avulla on pystytty varmistamaan yritysten investointisuunnitelmien eteneminen.

TALOUSSLUVUT - ELINKEINOELÄMÄN EDISTÄMINEN

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot						
Toimintatuotot yht.						
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut						
Henkilöstökulut				-6		
Palvelujen ostot	-71 000		-71 000	-42 253	59,5 %	-28 747
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Avustukset						
Vuokratulot						
Muut toimintakulut	-1 300		-1 300			
Toimintakulut yht.	-72 300		-72 300	-42 259	58,5 %	-30 041
Toimintakate	-72 300		-72 300	-42 259	58,5 %	-30 041
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden yli-/alijäämä	-72 300		-72 300	-42 259	58,5 %	-30 041

8.4.6. Maaseudun kehittäminen (200)

PALVELUSUUNNITELMA

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen tehtävänä on huolehtia maaseutuelinkeinoviranomaistehtävistä säädettyjen lakien, asetusten ja määräysten mukaisesti Haapaveden kaupungissa sekä Pyhännän, Siikalatvan ja Vaalan kunnissa.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue vastaa omalta osaltaan maaseudun ja maaseutuelinkeinon kehittämistä toiminta-alueellaan. Yhteistoiminta-alueen palveluksessa oleva maaseutuasiainmies käy keskimäärin yhden päivän viikossa Pyhännällä, jolloin palvelu tuotetaan lähipalveluna sopimuksen mukaisesti.

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Tarjotaan riittävät maaseutuhallinnon palvelut Pyhännällä.	Yhteistoimintasopimuksen mukainen toiminta.	Palvelujen saatavuus	Toteutunut.
Maksetaan viljelijätuet kahden viikon sisällä maksuluvan avautumisesta.	Hakemukset käsitellään siten, että kukin tukimuoto voidaan hyväksyä maksuun kahden viikon sisällä maksuluvan avautumisesta.	Toteutuneet tukien maksuajat	Toteutunut
Vuorovaikutuksen lisääminen ja osallistaminen	Maaseutujohtaja esittelee muutaman kerran vuodessa tehdyt toimenpiteet, alueen vahvuudet ja kehittämistarpeet.	Palaverit luottamushenkilöiden ja kunnanjohton kanssa	Toteutunut

TALOUSLUVUT - MAASEUDUN KEHITTÄMINEN

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot						
Toimintatuotot yht.						
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-100		-100	-93	93,90 %	-6
Palvelujen ostot	-15 200		-15 200	-15 317	100,8%	117
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				-3	-	-3
Avustukset	-5 500		-5 500	-1 900	34,5 %	-3600
Vuokratulot						
Muut toimintakulut	-200		-200		100,0 %	
Toimintakulut yht.	-21 000		-21 000	-17 512	83,4 %	-3 488
Toimintakate	-21 000		-21 000	-17 512	83,4 %	-3 488
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden yli-/alijäämä	-21 000		-21 000	-17 512	83,4 %	-3 488

8.5. Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta 2021-2025

pj Iiris Ruotsalainen
vpj Erika Huovinen
jäsen Marjut Leiviskä
jäsen Matias Kamula
jäsen Juha Heikkinen

8.5.1. Hallinto ja sivistystoimisto (404)

PALVELUSUUNNITELMA

Päivähoito-, varhaiskasvatus-, opetus-, kulttuuri-, ja vapaa-ajanpalveluiden hallinnointi.

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Sivistysosaston palveluiden kustannustehokas ja laadukas tuottaminen	Tuotetaan sivistysosaston sisäiset palvelut ajallaan, tiedotetaan riittävästi.	Työtyytyväisyyskysely	Työtyytyväisyyttä mitattiin Työturvallisuuskeskuksen Yksilötutka-työhyvinvointikyselyllä marraskuussa 2023. Työhyvinvointi indeksi 8,8 (asteikko 1-10).

TALOUSLUVUT - HALLINTO JA KOULUTOIMISTO

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Tuet ja avustukset				1 248		1 248,00
Toimintatuotot yht.						
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-39 568		-39 568	-37 045		-2 523
Palvelujen ostot	-18 300		-18 300	-13 588	74 %	-4 712
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 300		-1 300	-879	68 %	-421
Avustukset	-500		-500	-1 000	200 %	500
Vuokratulut	-600		-600			600
Muut toimintakulut				-6		6
Toimintakulut yht.	-59 668		-59 668	-52 519	88 %	-7 149
Toimintakate	-59 668		-59 668	-51 271	86 %	-8 397
Poistot ja arvonalentumiset				-2 437	-	-2 437
Tilikauden yli-/alijäämä	-62 105		-62 105	-53 708	87 %	-8 397

8.5.2. Keskuskeittiö (405)

PALVELUSUUNNITELMA

Keskuskeittiön palvelut siirtyivät vuoden 2023 alussa Inhouse-yhtiölle.

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Keittiötilan ja laitteiden kunnosta huolehtiminen	Laitekannan uusiminen	Hankitut laitteet	Uusi uuni ja sähkölukitus sekä kulunvalvonta keittiön ulko-oveen

TALOUSLUVUT - KESKUSKEITTIÖ

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Myyntituotot	449 820			3 532		-3 532
Vuokratuotot			18 360	18 396	100,2 %	-36
Toimintatuotot yht.	449 820		18 360	21 928	119,4 %	-3 568
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-196 615			-272		272
Palvelujen ostot	-23 950		-10 100	-12 558	124,3 %	2 458
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-158 550		-12 750	-14 347	112,5 %	1 597
Muut toimintakulut				-177		177
Toimintakulut yht.	-402 815		-22 850	-29 242	128,0 %	6 392
Toimintakate	47 005		-4 490	-7 314	162,9	2 824
Poistot ja arvonalentumiset	-9 950		-9 950	-12 227	122,9	2 277
Tilikauden yli-/alijäämä	37 055		-14 440	-19 541	135,3	5 101

8.5.3. Perusopetus (410)

PALVELUSUUNNITELMA

Perusopetuksen kasvatusta- ja opetustyön tavoitteena on ympäristön tukemana tarjota oppilaalle elämässä tarvittavat monipuoliset perustiedot ja -taidot, jotta hänestä kehittyisi tasapainoinen, toimintakykyinen, vastuullinen sekä elämää arvostava ja kunnioittava ihminen.

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Pätevä henkilökunta	Avoimiin virkoihin ja toimiin pyritään saamaan muodollisesti kelpoiset työntekijät/viranhaltijat	Muodollisesti kelpoiset/muodollista kelpoisuutta vailla olevat työntekijät	37/6 (opettajat ja koulunkäynninohjaajat)
Toisen asteen koulutuspaikka Pyhännän perusopetuksen päättävälle	Oppilaanohjaaja ja etsivät nuorisotyöntekijät yhteistyössä varmistavat kaikille perusopetuksen päättävälle oppilaille sopivan jatkokoulutuspaikan löytymisen	Toisen asteen koulutuspaikan vastaanottaneet	100% perusopetuksen päättäneistä oppilaista
Koulukiinteistön kunnosta huolehtiminen	Remontoidaan alakoulun puolen kattoa ja kalustetaan laaja-alaisen erityisopetuksen tilat erityiseen tukeen sopiviksi.	Tehdyt toimenpiteet	Kattoa remontoitu ala- ja yläkoulun puolelta. Kalusteet erityisopetuksen tilaan hankittu
Oppilaiden opiskelumotivaation kasvu	Aktivoidaan oppilaskuntaa koulun kehittämiseen	Tehdyt aloitteet	Järjestetty yhteisöllisyyttä kehittävää toimintaa.

PERUSTELUT

Koulukuljetuskustannukset olivat oletettua suuremmat kulujen kasvun myötä. Puhtaanapidon ja pesulapalvelun osuus kolminkertainen vuokratyöntekijän käytön vuoksi. Lisäksi PPE-köökiltä tuli palautusta ateriamaksuista ennakko-odotusta enemmän.

TALOUSLUVUT - PERUSOPETUS

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Myyntituotot	210 000		210 000	199 308	94,9	10 692
Maksutuotot	0		0	10 380	0,0	-10 380
Tuet ja avustukset	20 000		20 000	37 767	188,8	-17 767
Vuokratuotot	0		0	6 164	0,0	-6 164
Toimintatuotot yht.	230 000		230 000	253 619	110,3	-23 619
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-1 932 274	-45 000	-1 932 274	-1 998 878	315	66 604
Palvelujen ostot	-584 150		-584 150	-562 147	96,2	-22 003
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-204 000		-204 000	-201 913	99,0	-2 087
Muut toimintakulut	-20 000		-20 000	-22 858	114,3	2 858
Toimintakulut yht.	-2 740 424	-45 000	-2 740 424	-2 785 797	101,7	45 372
Toimintakate	-2 510 424	-45 000	-2 510 424	-2 532 178	100,9	21 753
Poistot ja arvonalentumiset	-78 962		-78 962	-79 176	100,3	214
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 589 386	-45 000	-2 589 386	-2 611 354	100,8	21 967

8.5.4. Esiopetus (420)

PALVELUSUUNNITELMA

Toiminnan tavoitteena on tasapainoinen ja iloinen lapsi, joka saa kokea tekemisen ja onnistumisen riemua. Lapsen itsetunto vahvistuu ja hän ottaa huomioon myös toiset. Esikouluvuoden aikana vahvistetaan lapsen kouluvalmiuksia ja pyritään joustavaan perusopetukseen siirtymiseen.

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Pätevä henkilökunta	Avoimiin virkoihin ja toimiin pyritään saamaan muodollisesti kelpoiset työntekijät/viranhaltijat	Muodollisesti kelpoiset/muodollista kelpoisuutta vailla olevat työnteki-jät	Esikoulussa on 2 opettajaa ja 2 ohjaajaa, joilla kaikilla on muodollinen kelpoisuus
Ryhmäkoot lähellä valtakunnallisia suosituksia	Huolehditaan riittävästä määrästä työntekijöitä.	Ryhmäkoko/työntekijä	6,5 oppilasta/työntekijä, 13 oppilasta/opettaja

PERUSTELUT

Koulukuljetuskustannukset olivat oletettua paljon suuremmat kulujen kasvun myötä.

TALOUSLUVUT - ESIOPETUS

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Myyntituotot	13 608		13 608	0,0	-13 608	13 608
Muut toimintatuotot	554		554	0,0	-554	554
Toimintatuotot yht.	14 162		14 162	0,0	-14 162	14 162
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-168 475		-168 475	-155 510		-12 965
Palvelujen ostot	-50 100		-50 100	-46 537	92,9	-3 563
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 450		-9 450	-7 145	75,6	-2 305
Muut toimintakulut	-10 000		-10 000	-16 225	162,2	6 225
Toimintakulut yht.	-238 025		-238 025	-225 417	94,7	-12 608
Toimintakate	-238 025		-238 025	-211 255	88,8	-26 770
Poistot ja arvonalentumiset						
Tilikauden yli-/alijäämä	-238 025		-238 025	-211 255	88,8	-26 770

8.5.5. Päivähoito (430)

PALVELUSUUNNITELMA

Kunnallista varhaiskasvatusta tarjotaan päiväkodissa ja perhepäivähoidossa. Varhaiskasvatuksen hoitopaikka järjestetään viimeistään kahden viikon kuluttua hakemuksen jättämisestä huoltajan työn tai opiskelun vuoksi hoitopaikkaa tarvitseville lapsille ja muille viimeistään neljän kuukauden kuluttua hakemuksen jättämisestä.

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Varhaiskasvatuksen riittävä tarjonta	Varhaiskasvatuksen hoitopaikan järjestäminen lain edellytysten mukaisesti.	Täyttöaste Käyttöaste	Täyttöasteen toteuma pvk 98,54 %, pph 79 %. Käyttöasteen toteuma pvk 87,56 %, pph 51 %
Laadukas varhaiskasvatus	Lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen yhteistyössä vanhempien kanssa. Lapsille laaditaan varhaiskasvatussuunnitelma yhteistyössä vanhempien sekä tarvittaessa muiden toimijoiden kanssa. Päivähoidossa on käytettävissä lapset puheeksi-toimintamalli, jota tarjotaan perheille. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan käynnit toimintakauden aikana tarpeen mukaan ryhmä- ja lapsikohtaisesti.	Käydyt vasu-keskustelut Lapset Puheeksi-toimintamallin tilasto Toteutuneet käynnit	Vasu:t laadittu syksyllä kaikille lapsille. Perheille pidetty kaksi tapahtumailtaa (kevät ja syksy). Laadittu kysely kotihoidon tuen kuntalisästä. LP-tilastokysely ei ole toteunut. Veo:n käynnit kuukausittain sekä konsultaatiota tarpeen mukaan.
Pätevä kasvatushenkilöstö	Lakiin perustuen riittävä määrä varhaiskasvatuksenopettajia. Täydennyskoulutus Pedatiimi kerran kuussa.	Lapsiryhmäkohtainen varhaiskasvatusopettaja ja riittävä lastenhoitajien määrä. Ammattialoittain tarpeen mukaan. Toteutuneet kerrat	Lisähenkilöstöä palkattu Henkilöstö on osallistunut mm. aluehallintoviraston ja opetushallituksen etäkoulutuksiin. Toteutuneet tarpeen mukaan.

PERUSTELUT

Syksyllä 2023 avattu Puolukkamäen päiväkotia lisäntyneen hoidon tarpeeseen perustuen. Perhepäivähoidossa on ollut lapsia osaviikkoisesti. Syksyn toimintakauden alkaessa kaksi perhepäivähoitajaa työskennellyt omilla koodillaan, kevään kolmen sijasta.

TALOUSLUVUT - VARHAISKASVATUS

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Myyntituotot	0		0	2 403		-2 403
Maksutuotot	16 000		16 000	8 311	51,9 %	7 689
Tuet ja avustukset	0		0	4 635		-4 635
Vuokratuotot	0		0	-1 568		1 568
Toimintatuotot yht.	16 000		16 000	13 782	86,1 %	2 218
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-675 188		-675 188	-687 030	321 %	11 842
Palvelujen ostot	-120 350		-120 350	-88 243	73,3 %	-32 107
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-54 180		-54 180	-46 474	85,8 %	-7 706
Avustukset	-130 000		-130 000	-123 610	95,1 %	-6 390
Muut toimintakulut	-58 200		-58 200	-65 477	112,5 %	7 277
Toimintakulut yht.	-1 037 918		-1 037 918	-1 010 834	97,4 %	-27 084
Toimintakate	-1 021 918		-1 021 918	-997 052	97,6 %	-24 866
Poistot ja arvonalentumiset	-5 700		-5 700	-6 350	111,4 %	650
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 027 618		-1 027 618	-1 003 402	97,6 %	-24 216

8.5.6. Vapaa-aikatoimi (460)

PALVELUSUUNNITELMA

Vapaa-aikatoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille hyvinvointia tukevia ja lisääviä vapaa-ajanpalveluita.

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Kohdennetut liikuntaryhmät: Lapset, nuoret ja seniorit.	Järjestetään ohjattuja liikuntaryhmiä riittäväillä resursseilla eri ikäryhmille.	ohjatut toiminnot ja kävijämäärät	Säännöllinen kerhotoiminta 6 kpl: 1 kpl alle kouluikäisille 3 kpl alakoululaisille 1 kpl yläkoululaisille 1 kpl senioreille. Osallistujamäärät 10-40 kerhosta riippuen.
Nuorten hyvinvointi.	Mahdollistetaan monipuolinen ohjatun ja itsenäisen vapaa-ajantoiminnan saatavuus kunnassa.	Ohjatun toiminnan määrät. Muut toiminnot	Nuorisotila toiminta 2 krt/vko. Teknisen työnkerho 1 krt/vko. Nuorille suunnattujen tapahtumien määrä 18 kpl.

PERUSTELUT

TALOUSLUVUT - VAPAA-AIKATOIMI

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Myyntituotot	600		600	127	21,2 %	473
Maksutuotot	500		500	0		500
Vuokratuotot	6 650		6 650	11 855	178,3 %	-5 205
Muut toimintatuotot	0		0	2 570		-2 570
Toimintatuotot yht.	7 750		7 750	14 552	187,8 %	-6 802
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-78 559		-78 559	-65 681		-12 879
Palvelujen ostot	-118 350		-118 350	-97 584	82,5 %	-20 766
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-69 150		-69 150	-54 462	78,8 %	-14 688
Avustukset	-7 300		-7 300	-4 390	60,1 %	-2 910
Muut toimintakulut	-18 300		-18 300	-13 198	72,1 %	-5 102
Toimintakulut yht.	-291 659		-291 659	-235 315	80,7 %	-56 344
Toimintakate	-283 909		-283 909	-220 762	77,8 %	-63 147
Poistot ja arvonalentumiset	-74 617		-74 617	-74 364	99,7 %	-253
Tilikauden yli-/alijäämä	-358 526		-358 526	-295 126	82,3 %	-63 400

8.5.7. Kulttuuritoimi (490)

PALVELUSUUNNITELMA

Pyhännän kunnan kulttuuritoimen tarkoituksena on laadukkaiden kulttuuritapahtumien järjestäminen kuntalaisille sekä kuntalaisten virkistyksen, hyvinvoinnin ja sivistyksen lisääminen.

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Kulttuurisen hyvinvoinnin lisääminen	Tarjotaan monipuolisia kulttuuri-palveluja ja pyritään kuulemaan tarjonnassa ehdotuksia tapahtumista/esiintyjistä.	Tilaisuuksien määrä	Tilaisuuksien määrä 29 (2022: 19)
Pyritään säilyttämään lukemisharrastus	Lainaus pysyy nykyisellä tasolla	Lainojen määrä	Fyysinen lainaus 30102, e-aineistot 3460 (2022: fyysinen lainaus 29987, e-aineistot 2860)
Huolehditaan kirjaston aukioloaikojen riittävydestä	Kirjaston aukioloajat ovat asiakasystävälliset	Fyysiset käynnit/ asukas	13,4 (2022: 13,7)
Kehitetään kirjastoa monipuolisemmaksi.	Kirjasto järjestää asiakkailleen monipuolisia toimintaansa kuuluvia tapahtumia.	Tapahtumamäärä	26 (2022: 35)
Kirjasto ja lukemisharrastus tutuksi.	Kirjasto tukee lasten ja nuorten lukuharrastusta järjestämällä kirjastonkäytön opetusta, kirjavinkkausta, satutunteja ja kirjailijavierailuja.	Lasten- ja nuorten kirjallisuuden lainauksien osuus kokonaiskirjalainauksesta. Tapahtumamäärä	Tapahtumamäärä 11 kpl Osuus kokonaislainauksesta 66,3% (2022: 67,07%)

PERUSTELUT

Henkilöstökuluihin tuli lisää määräaikaisen johtavan kirjastonhoitajan palkka.

TALOUSLUVUT - KULTTUURITOIMI

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Myyntituotot	3 600		8 600	3 531	41,1	5 069
Tuet ja avustukset			0	5 150	0,0	-5 150
Vuokratuotot	200		200	888	443,8	-688
Muut toimintatuotot	400		400	26 895	6 723,7	-26 495
Toimintatuotot yht.	4 200		9 200	36 464	396,3	-27 264
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-94 256		-104 129	-134 181		30 052
Palvelujen ostot	-122 120		-116 830	-90 904	77,8	-25 926
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-57 760		-51 660	-43 978	85,1	-7 682
Avustukset	-4 500		-4 500	-3 500	77,8	-1 000
Muut toimintakulut	-3 300		-10 789	-19 123	177,2	8 334
Toimintakulut yht.	-286 586		-287 908	-291 687	101,3	3 778
Toimintakate	-282 386		-278 708	-255 223	91,6	-23 486
Poistot ja arvonalentumiset	-14 200		-14 191	-15 299	107,8	1 108
Tilikauden yli-/alijäämä	-296 586		-292 899	-270 522	92,4	-22 377

8.6. Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta 2021-2025

pj Satu Rimpeläinen
vpj Pentti Arbelius
jäsen Henri Koskelo
jäsen Sirpa Piippo
jäsen Merja Kesti

8.6.1. Hallinto ja tekninen toimisto (500)

PALVELUSUUNNITELMA

Tehtäviin kuuluu teknisen lautakunnan hallinnolliset tehtävät

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Laadukkaat teknisen toimiston palvelut	Palvelut tuotetaan joustavasti	Saatu palaute	Palvelut tuotettu suunnitelman mukaan
Ammattitaitoinen ja työhön motivoitunut henkilöstö	Henkilöstön koulutus ja virkistystoiminta	Koulutuksissa käyntikerrat	2 kertaa

PERUSTELUT

Palkkiot ja henkilöstösivukulut kasvaneet

TALOUSLUVUT - HALLINTO JA TEKNINEN TOIMISTO

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Myyntituotot	20 000		20 000	28 803	144,0	-8 803
Tuet ja avustukset	0		0	1 248	0,0	-1 248
Toimintatuotot yht.	20 000		20 000	30 051	150,3	-10 051
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-102 436		-102 436	-126 298	420	23 863
Palvelujen ostot	-13 520		-13 520	-19 803	146,5	6 283
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 000		-2 000	-3 373	168,6	1 373
Muut toimintakulut	-600		-600	-51	8,5	-549
Toimintakulut yht.	-118 556		-118 556	-149 525	126,1	30 969
Toimintakate	-98 556		-98 556	-119 474	121,2	20 918
Poistot ja arvonalentumiset	-2 440		-2 440	-2 437	99,9	-3
Tilikauden yli-/alijäämä	-100 996		-100 996	-121 911	120,7	20 915

8.6.2. Yhdyskuntasuunnittelu (510)

PALVELUSUUNNITELMA

Tehtävänä kaavoitus, tekninen suunnittelu ja rakennuttaminen, maanmittaus ja muu kiinteistötoimi

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Houkuttelevammat tontit	Uuden asuntoalueen tonttien markkinointi, varaudutaan kaavamuutoksiin	Kuntalaisten ja rakentajien palaute Myydyt tontit	Omakotitalotontteja markkinoitu kuntatiedotteessa ja netin kautta
Uudet investoinnit	Tavastkengän kyläkaavoitus	Selvitykset	Tavastkengän kyläkaavaluonnos valmistui ja oli nähtävillä.

PERUSTELUT

Maanmittaus ja lohkomiskulut arvioitua isommat

TALOUSLUVUT - YHDYSKUNTASUUNNITTELU

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Muut toimintatuotot						
Toimintatuotot yht.						
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-70		-70			-70
Palvelujen ostot	-4 520		-4 520	-8 173	180,8	3 653
Toimintakulut yht.	-4 590		-4 590	-8 173	178,1	3 583
Toimintakate	-4 590		-4 590	-8 173	178,1	3 583
Poistot ja arvonalentumiset	-38 860		-38 860	-56 065	144,3	17 205
Tilikauden yli-/alijäämä	-43 450		-43 450	-64 237	147,8	20 787

8.6.3. Rakennusten ja kiinteistöjen hoito (530)

PALVELUSUUNNITELMA

Tehtäviin kuuluu kunnan julkisten kiinteistöjen hoidosta vastaaminen sekä kunnan suorassa omistuksessa olevien asuntojen sekä teollisuus- ja liiketilojen kiinteistönhoidosta vastaaminen

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Kunnossapidosta huolehtiminen	Vuosikorjaus ja kunnossapitotyöt, varaudutaan muutostöihin lv-koneiden vuosihuollot	Kiinteistön seurantaohjelma Korjauksien määrä, huoltojen määrät	Vuosikorjauksia tehty, Ounetin seurantaohjelma ja kiinteistöseurantaohjelma käytössä
Taloudellisuus	Kilpailutetaan hankintoja	Kustannussäästö	Kilpailutettu hankintoja hankintalainsäädännön mukaisesti
Kiinteistöistä luopuminen	Myydään tarvittaessa asuntohuoneistoja, vuokrataan soterakennukset aluesotelle	Tehdyt toimenpiteet, tehtyjen kauppojen määrä, vuokrasopimusten määrä	Kiinteistöjä ja huoneistoja ei ole myyty

PERUSTELUT

Sote-rakennusten vuokratulot kasvoivat. Hyvinvointitalon käyttökulujen arviointi vaikeaa

TALOUSLUVUT - RAKENNUS- JA KIIENTEISTÖHOITO

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Myyntituotot	3 570		3 570	3 152	88,3 %	418
Vuokratuotot	782 731		782 731	862 875	110,2 %	-80 144
Muut toimintatuotot				1		-1
Toimintatuotot yht.	786 301		786 301	866 029	110,1 %	-79 728
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut						
Henkilöstökulut				6 244		-6 244
Palvelujen ostot	-110 170		-110 170	-136 511	123,9 %	26 341
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-71 560		-71 560	-87 397	122,1 %	15 837
Muut toimintakulut	-247 450		-247 450	-245 379	99,2 %	-2 071
Toimintakulut yht.	-429 180		-429 180	-463 043	107,9 %	33 863
Toimintakate	357 121		357 121	402 986	112,8 %	-45 865
Poistot ja arvonalentumiset	-66 320		-66 320	-70 858	106,8 %	-4 538
Tilikauden yli-/alijäämä	281 911		281 911	268 105	95,1 %	13 806

8.6.4. Maa- ja metsätilat, ympäristöhuolto (540)

PALVELUSUUNNITELMA

Tehtäviin kuuluu kunnan maa- ja vesialueiden vuokraukset sekä maa- ja metsätilojen hoito

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Metsien hoito	Metsää myydään ja hoidetaan metsänhoitosuunnitelman mukaan	Metsänhoitosuunnitelman toteutuminen, hoidettuja metsiä/ha, myytyjä puita/km ³	Myynti 1400 m ³ , istutusta 5,2 ha, kylvöä 4,5 ha, ojituksia 12,6 km ja pengerteitä 2,1 km, harvennusta 5,7 ha, hoitoa 9,7 ha
Vesistöjen tilan seuranta	Siikajoen yhteistarkkailu	Tuloksien seuranta	Oltu mukana Siikajoen yhteistarkkailussa, Siikajoen latvavesiä on ennallistettu
Tilojen myynti	Myydään tontteja, markkinoidaan uuden asuntoalueen tontteja	Myytyjen tonttien määrä	Tontteja on markkinoitu. Latvaenergia Oy:lle on myyty biokaasulaitokselle tontti

PERUSTELUT

Metsän myynti ja hoitokulut arvioitua isommat

TALOUSLUVUT - MAA- JA METSÄTILA, YMPÄRISTÖHUO

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Myyntituotot	40 000		100 000	136 832	136,8 %	-36 832
Vuokratuotot	5 160		5 190	6 883	132,6 %	-1 693
Muut toimintatuotot				19 470		-19 470
Toimintatuotot yht.	45 160		105 190	163 185	155,1 %	-57 995
Toimintakulut						
Henkilöstökulut						
Palvelujen ostot	-18 290		-30 100	-78 154	259,6 %	48 054
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				-2 758		2 758
Toimintakulut yht.	-18 290		-30 100	-80 911	268,8 %	50 811
Toimintakate	26 870		75 090	82 274	109,6 %	-7 184
Tilikauden yli-/alijäämä	26 870		75 090	82 274	109,6 %	-7 184

8.6.5. Jätehuolto (550)

PALVELUSUUNNITELMA

Jätehuolto on kuntien yhteisellä jäteyhtiöllä (Vestia Oy:llä) hoidettavana. Jäteveden puhdistustoiminta hoidetaan yhteistyössä Siikalatvan keskuspuhdistamon kanssa. Sisäisestä viemäriverkostosta huolehtiminen kuuluu kunnan tehtäviin

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Kunnossapito	Vuosihuollot, teollisuusjätevesisopimuksissa mukana oleminen	Hälytyksien määrä, korjauksien määrä, sopimuksien määrä	Hälytyksiä 8 kpl, vuosihuollot tehty pumppaamoilla, teollisuusjätevesisopimuks et saatu
Investoinnit ja palvelut	Elintarviketeollisuuden esikäsittelyn toteutus	Ostosopimus	Esikäsittelylaitoksen rakennustyöt aloitettu viemäritöillä. Ovatecin kanssa tehty laitoksen toimitussopimus
Taloudellisuuden parantaminen	Jäteveden hinnan korotus 7 %	Seuranta	Jäteveden hintaa korotettu 1.4.2023 alkaen

PERUSTELUT

Pumppuasemien kunnossapitoon mennyt arvioitua enempi kustannuksia.

TALOUSLUVUT - JÄTEHUOLTO

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Myyntituotot	523 000		523 000	553 686	105,9 %	-30 686
Vuokratuotot	65		65	69	106,0 %	-4
Toimintatuotot yht.	523 000		523 065	553 755	105,9 %	-30 690
Toimintakulut						
Henkilöstökulut				-1		1
Palvelujen ostot	-391 720		-423 720	-445 875	105,2 %	22 155
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 000		-14 000	-16 959	121,1 %	2 959
Toimintakulut yht.	-401 720		-437 720	-462 834	105,7 %	25 114
Toimintakate	106 280		85 345	90 921	106,5 %	-5 576
Poistot ja arvonalentumiset	-26 030		-27 170	-27 171	100,0 %	1
Tilikauden yli-/alijäämä	80 250		58 175	63 751	109,6 %	-5 576

8.6.6. Energiahuolto (555)

PALVELUSUUNNITELMA

Toiminnan tavoitteena on toimittaa kiinteistöille kaukolämpöä ja huolehtia kaukolämpöverkoston toiminnasta. Lämpö ostetaan Latvaenergia Oy:ltä

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Taloudellisuuden parantaminen	Uusien liittymien hankkiminen	Talousseuranta	Kaukolämmön hintaa korotettu 1.3.2023
Lämpöverkostosta huolehtiminen	Kunnossapito	Korjauksien kertoja	Korjauksia 0 kpl

PERUSTELUT

Ostettavan energian hintaan tuli indeksikorotuksia vuoden aikana

TALOUSLUVUT - ENERGIAHUOLTO

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Myyntituotot	229 000		229 000	227 697	99,4 %	1 303
Muut toimintatuotot				40		-40
Toimintatuotot yht.	229 000		229 000	227 738	99,4 %	1 262
Toimintakulut						
Palvelujen ostot	-2 100		-2 100	-860	41,0 %	-1 240
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-316 520		-316 520	-375 054	118,5 %	58 534
Toimintakulut yht.	-318 620		-318 620	-375 914	118,0 %	57 294
Toimintakate	-89 620		-89 620	-148 177	165,3 %	58 557
Poistot ja arvonalentumiset	-15 440		-15 440	-15 437	100,0 %	-3
Tilikauden yli-/alijäämä	-105 060		-105 060	-163 614	155,7 %	58 554

8.6.7. Liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet (560)

PALVELUSUUNNITELMA

Tehtävänä on huolehtia puistoista, yleisistä alueista, kaavateistä, kevyenliikenteen väylistä, uimarannoista ja venevalkamista sekä katuvalaistuksesta ja yksityisteistä sekä muista liikenneasioista

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Yleisten alueiden kunnossapito	Uimarantojen, leikkipaikkojen ja luontopolkujen kunnossapito	Tarkastukset ja saatu palaute	Uimarantojen tarkastukset pidetty uimakauden aikana. Yleisten alueiden kunnossapidosta huolehdittu
Työllistäminen	Yleisten alueiden siistiminen	Työllistettyjen määrä	Käytetty pääasiassa ulkoisia palveluja palvelujen tuottamiseen. Kesätyöntekijöitä 4 kpl
Tiestön kunnossapito	Tiestöä ja yleisiä alueita pidetään kunnossa hoitosopimuksen mukaisesti. Avustetaan 300 m ja sitä pitempiä yksityisteitä talviaurauksessa ja kesäkunnossapidossa	Kuntalaisten palaute, urakoitsijan työn tuntiseuranta, avustettavien kohteiden määrä	Toimintasuunnitelma toteutunut. Tiestön kunnossapidosta huolehdittu
Viihtyisyyden ylläpito	Kesäkukat ja kukkaistutusten hoito keskustaajamaan yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa	Saatu palaute	Kolmannen sektorin kanssa pidetty yllä keskustaajaman viihtyisyyttä. Kesäkukkia ja puistoja hoidettu

PERUSTELUT

Talvi- ja kesäkunnossapitoon mennyt enempi kustannuksia (luminen talvi)

TALOUSLUVUT - LIIKENNEV, PUISTOT, YLEISET AL.

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Muut toimintatuotot						
Toimintatuotot yht.						
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-240		-240			-240
Palvelujen ostot	-94 890		-94 890	-135 611	142,9 %	40 721
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-35 850		-35 850	-29 738	83,0 %	-6 112
Avustukset	-18 450		-18 450	-22 602	122,5 %	4 152
Muut toimintakulut	-22 400		-22 400	-22 963	102,5 %	563
Toimintakulut yht.	-171 830		-171 830	-210 914	122,7 %	39 084
Toimintakate	-171 830		-171 830	-210 914	122,7 %	39 084
Poistot ja arvonalentumiset	-145 530		-145 530	-160 249	110,1 %	14 719
Tilikauden yli-/alijäämä	-317 360		-317 360	-371 163	117,0 %	53 803

8.6.8. Rakennusvalvonta (600)

PALVELUSUUNNITELMA

Tehtäviin kuuluu rakennus- ja maa-ainesvalvonta

VUOSITAVOITTEET

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari	Toteuma
Laadukas rakentaminen	Työmaapäivkirja ja huoltokirja rakentajille, opastetaan korjausavustusasioissa	Opastus, neuvonta ja tarkastukset sekä korjausavustusten määrä	Rakennuslupia 12 kpl, toimenpidelupia 15 kpl, ilmoituslupia 7 kpl. Hankittu kiinteistöverotieto-ohjelma
Parempi yleinen maisemakuva	Seurataan yleistä siisteyttä	Annetut huomautukset	Siisteyskehoituksia annettu 8 kpl taajamassa ja kylillä
Tuulivoimapuiston rakentaminen	Tuulivoimapuistojen kaavoitus	Tuulivoimalan rakentaminen	Pilpankankaan-, Konnunsuon- ja Pyöriännevan tuulivoimakaavat vireillä

PERUSTELUT

Rakentaminen hidastunut

TALOUSLUVUT - RAKENNUSVALVONTA

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Maksutuotot	10 000		10 000	3 327	33,3 %	6 673
Toimintatuotot yht.	10 000		10 000	3 327	33,3 %	6 673
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-46 958		-48 455	-49 081	307 %	626
Palvelujen ostot	-5 230		-6 650	-10 106	152,0 %	3 456
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-500		-420	-709	168,8 %	289
Toimintakulut yht.	-53 578		-55 525	-59 896	107,9 %	4 371
Toimintakate	-43 578		-45 525	-56 569	124,3 %	11 044
Tilikauden yli-/alijäämä	-43 578		-45 525	-56 569	124,3 %	11 044

8.6.9. Palo- ja pelastustoimi (610)

PALVELUSUUNNITELMA

Palo- ja pelastustoimi siirtynyt hyvinvointialueen järjestettäväksi 1.1.2023 alkaen

Tulosalueen kustannukset väentönsuojelun kustannuksia.

TALOUSLUVUT - PALO- JA PELASTUSTOIMI

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Tot.	Poik.
Toimintatuotot						
Muut toimintatuotot						
Toimintatuotot yht.						
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintakulut						
Palvelujen ostot	-251 200		0	-3 830	0,0	3 830
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 000		-1 000	0	0,0	-1 000
Muut toimintakulut			0	-2 001	0,0	2 001
Toimintakulut yht.	-281 910		-1 000	-5 831	583,1	4 831
Toimintakate	-239 280		-1 000	-5 831	583,1	4 831
Poistot ja arvonalentumiset	-8 760		-660	-659	99,8	-1
Tilikauden yli-/alijäämä	-248 040		-1 660	-6 490	390,9	4 830

8.7. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN - ULKOINEN

	TP 2022	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1 192 896	1 311 340		1 311 340	1 441 017	109,9	9 996
Maksutuotot	51 449	26 500		26 500	22 018	83,1	10 449
Tuet ja avustukset	148 315	60 000		60 000	131 738	219,6	81 815
Vuokratuotot	654 060	825 406		825 406	919 072	111,3	31 030
Muut toimintatuotot	125 963	400		400	104 480	26 120,1	124 763
Toimintatuotot yht.	2 172 682	2 223 646		2 223 646	2 618 326	117,7	258 052
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-3 391 519	-3 538 252		-3 538 252	-3 640 504		102 252
Palvelujen ostot	-9 122 769	-2 354 540		-2 354 540	-2 495 407	106,0	140 867
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-966 166	-953 250		-953 250	-985 580	103,4	32 330
Avustukset	-186 008	-209 250		-209 250	-234 578	112,1	25 328
Muut toimintakulut	-335 283	-398 760		-398 760	-388 189	97,3	-10 571
Toimintakulut yht.	-14 001 744	-14 089		-14 089	-38 336	272,1	24 247
Toimintakate	-11 825 430	-7 468 141		-7 468 141	-7 782 593	104,2	314 453
Verotulot	6 698 870	4 112 000		4 112 000	4 321 245	105,1	-209 245
Valtionosuudet	6 933 240	2 239 361		2 239 361	2 245 861	100,3	-6 500
Rahoitustuotot ja kulut							
Korkotuotot	20 384	11 400		11 400	11 400	100,0	0
Muut rahoitustuotot	13 369	34 820		34 820	40 848	117,3	-6 028
Korkokulut	-87 108	-184 569		-184 569	-199 202	107,9	14 633
Muut rahoituskulut	-757	-9 670		-9 670	-13 533	139,9	3 863
Rahoitustuotot ja kulut yht.	-54 111	958 847		958 847	1 242 351	129,6	-283 504
Vuosikate	1 752 569	4 112 000		4 112 000	4 321 245	105,1	-209 245
Poistot ja arvonalentumiset	-1 007 225	-798 287		-798 287	-894 173	219	95 886
Tilikauden tulos	745 344	160 560		160 560	348 178	216,9	-187 618
Poistoeron muutos	89 542				83 676	0,0	-83 676
Tilikauden yli-/alijäämä	834 886	160 560		160 560	431 854	269,0	-271 294

8.8. Investointien toteutuminen

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

	TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Toteuma
424 Hallinto-os. kiinteä omaisuus				
Investointimenot	-130 000	-81 154	-48 845	62,4 %
Investointitulot	5 000	6 780	-1 780	135,6 %
Investoinnit netto	-125 000	-74 375	-50 625	59,5 %
442 Hallinto-osaston asunto-osakke				
Investointimenot	-160 615	-164 814	4 199	102,6 %
Investointitulot				
Investoinnit netto	-160 615	-164 814	4 199	102,6 %
443 Hallinto-osaston muut osakkeet				
Investointimenot		-21 200	21 200	-
Investointitulot		0	0	-
Investoinnit netto		-21 200	21 200	-
526 Peruskoulun kalusteet				
Investointimenot	-30 000	-25 694	-4 306	85,6 %
Investointitulot				
Investoinnit netto	-30 000	-25 694	-4 306	85,6 %
528 Ala-asteen vesikaton korjaus				
Investointimenot	-19 413	-19 413	0	100,0 %
Investointitulot				
Investoinnit netto	-19 413	-19 413	0	100,0 %
530 Keskuskeittiön uuni				
Investointimenot	-15 000	-15 186	186	101,2
Investointitulot				
Investoinnit netto	-15 000	-15 186	186	101,2
539 Kulttuuritoimen kalusteet				
Investointimenot	-10 000	-8 494	-1 507	84,9 %
Investointitulot				
Investoinnit netto	-10 000	-8 494	-1 507	84,9 %
540 Hyvinvointitalon kalusteet				
Investointimenot	-85 496	-91 922	6 426	107,5 %
Investointitulot				
Investoinnit netto	-85 496	-91 922	6 426	107,5 %
550 Kunnallistek. tietojärj. päiv.				
Investointimenot	-10 000	-7 251	-2 749	72,5 %
Investointitulot				
Investoinnit netto	-10 000	-7 251	-2 749	72,5 %
555 Kaavoitus				
Investointimenot	-37 908	-40 724	2 816	107,4 %
Investointitulot				
Investoinnit netto	-37 908	-40 724	2 816	107,4 %

	TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Toteuma
565 Vesistöjen kunnostus				
Investointimenot	-32 000	-35 089	3 089	109,7 %
Investointitulot		4 000	-4 000	0,0 %
Investoinnit netto	-32 000	-31 089	-911	97,2 %
590 Hyvinvointitalo				
Investointimenot	-2 566 106	-2 573 468	7 362	100,3 %
Investointitulot				
Investoinnit netto	-2 566 106	-2 573 468	7 362	100,3 %
610 Puhdistamontien infra				
Investointimenot	-80 000	-47 004	-32 996	58,8 %
Investointitulot	30 000	0	30 000	0,0 %
Investoinnit netto	-50 000	-47 004	-2 996	94,0 %
613 Kaavateiden päällystäminen				
Investointimenot	-26 120	-26 120	0	100,0 %
Investointitulot				
Investoinnit netto	-26 120	-26 120	0	100,0 %
616 Viemäriverkoston rakentaminen				
Investointimenot		-63 209	63 209	0,0 %
Investointitulot				
Investoinnit netto		-63 209	63 209	0,0 %
621 Ampumarata				
Investointimenot	-25 000	5 042	-30 042	-20,2 %
Investointitulot				
Investoinnit netto	-25 000	5 042	-30 042	-20,2 %
626 Autiorannan uimarannan kehittä				
Investointimenot	-15 000	-20 750	5 750	138,3 %
Investointitulot				
Investoinnit netto	-15 000	-20 750	5 750	138,3 %
629 Jäteveden esikäsittelylaitos				
Investointimenot	-2 000 000	-1 610 529	-389 471	80,5 %
Investointitulot		622 266	-622 266	
Investoinnit netto	-2 000 000	-988 263	-1 011 737	49,4 %
Yhteensä				
Investointimenot	-5 242 658	-4 846 979	-395 679	92,5 %
Investointitulot	35 000	633 047	-598 047	1 808,7 %
Investoinnit netto	-5 207 658	-4 213 932	-993 726	80,9 %

8.9. Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Toteuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	1 190 178	-231 331	958 847	1 242 351	129,6 %	283 504
Tulorahoituksen korjauserät				-19 470		-19 470
Toiminnan rahavirta yhteensä	958 874	814 530	1 543 480	1 222 881		219 034
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-3 180 615	-2 062 043	-5 242 658	-4 846 979	8,2 %	-395 679
Rahoitusosuudet investointimenoihin	30 000	0	30 000	626 266	-95,2 %	-596 266
Pysyvien vast. hyöd. luovutusvoitot	5 000	0	5 000	26 250	-81,0 %	-21 250
Investointien rahavirta yhteensä	-3 145 615	-2 062 043	-5 207 658	-4 194 463	80,5 %	-1 013 195
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-1 955 437	-2 293 374	-4 248 811	-2 971 581	43,0	-1 277 229
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten vähennys	40 000		40 000	40 000	100,0 %	
Antolainauksen muutokset yhteensä	40 000		40 000	40 000	100,0 %	
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000 000	2 000 000	3 000 000	3 000 000	0,0 %	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-500 000	0	-500 000	-450 000	11,1 %	-50 000
Lyhytaikaisten lainojen lisäys				11 800 000	-100,0 %	-11 800 000
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	-300 000	0	-300 000	-11 800 000	-97,5 %	11 500 000
Lainakannan muutokset yhteensä	200 000	2 000 000	2 800 000	2 550 000	-91,1 %	-250 000
Oman pääoman muutokset				-37 355	-100,0 %	37 355
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.				100	-	100
Saamisten muutos	0	0	0	9 264	-100,0 %	-9 264
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	-1 028 579	-100,0 %	1 028 579
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	0	0	0	-328 130	-100,0 %	328 130
Rahoituksen rahavirta yhteensä	240 000	2 000 000	2 240 000	1 205 199	85,9 %	1 034 801
Rahavarojen muutos	-1 715 437	-293 374	-2 008 811	-1 766 383	13,7	-242 428
Rahavarat jakson alussa				2449 392		
Rahavarat jakson lopussa				683 009		

8.10. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

YHTEENVETOLASKELMA KÄYTTÖTALOUS

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Toteuma	Poikkeama
Keskusvaalilautakunta						
Toimintatuotot	2 000		2 000	2 695	134,8 %	-695
Toimintakulut	-5 586		-5 586	-7 520	134,6 %	1 934
Toimintakate	-3 586		-3 586	-4 825	134,5 %	1 238
Tarkastuslautakunta						
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-13 613		-13 613	-13 481	99,0 %	-133
Toimintakate	-13 613		-13 613	-13 481	99,0 %	-133
Kunnanhallitus						
Toimintatuotot	41 000		41 000	109 253	266,5 %	-68 253
Toimintakulut	-977 588		-977 588	-1 007 205	103,0 %	29 617
Toimintakate	-936 588		-936 588	-897 952	95,9 %	-38 636
Sivistyslautakunta						
Toimintatuotot	281 310		281 310	355 756	126,5 %	-74 446
Toimintakulut	-4 678 453		-4 678 453	-4 630 810	99,0 %	-47 643
Toimintakate	-4 397 143		-4 397 143	-4 275 054	97,2 %	-122 089
Tekninen lautakunta						
Toimintatuotot	1 673 556		1 673 556	1 844 085	110,2 %	-170 529
Toimintakulut	-1 567 120		-1 567 120	-1 817 041	115,9 %	249 920
Toimintakate	106 436		106 436	27 044	25,4 %	79 392
Käyttötalous yhteensä						
Toimintatuotot	1 997 866		1 997 866	2 311 789	115,7 %	-313 923
Toimintakulut	-7 242 361		-7 242 361	-7 476 056	103,2 %	233 695
Toimintakate	-5 244 495		-5 244 495	-5 164 267	98,5 %	-80 227

YHTEENVETOLASKELMA - TULOSLASKELMAOSA JA RAHOITUSOSA

	TA 2023	M 2023	TA+M 2023	TP 2023	Toteuma	Poikkeama
Verotulot	4 112 000		4 112 000	4 321 245	105,1	-209 245
Valtionosuudet	2 239 361		2 239 361	2 245 861	100,3	-6 500
Rahoitustuotot ja kulut						
Korkotuotot	11 400		11 400	11 400	100,0	0
Muut rahoitustuotot	25 400		25 400	31 428	123,7	-6 028
Korkokulut	-184 569		-184 569	-199 202	107,9	14 633
Muut rahoituskulut	-250		-250	-4 113	1 645,2	3 863
Rahoitustuotot ja kulut yht.	-148 019		-148 019	-160 488	108,4 %	12 469
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten vähennys	40 000		40 000	40 000	100,0 %	
Antolainauksen muutokset yhteensä	40 000		40 000	40 000	100,0 %	
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000 000	2 000 000	3 000 000	3 000 000		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-500 000		-500 000	-450 000	11,1	-50 000
Lyhytaikaisten lainojen lisäys				11 800 000		
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	-300 000		-300 000	-11 800 000	3 900 %	11 500 000
Lainakannan muutokset yhteensä	800 000	200 000	3 200 000	2 550 000	79,7 %	650 000
Oman pääoman muutokset				-37 355		-37 355
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.				9 263	-	-9 263
Saamisten muutos				-1 028 579	-	1 028 579
Korottomien velkojen muutos				-328 130	-	328 130
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.				-1 347 446	-	-1 347 446
Rahoituksen rahavirta yhteensä	240 000	2 000 000	2 240 000	1 205 199	85,9 %	1 034 801

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN TOIMIELIMITTÄIN

	TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Toteuma
8000 Hallinto-osasto				
Investointimenot	-290 615	-267 168	-23 447	91,9 %
Investointitulot	5 000	6 780	-1 780	135,6 %
Investoinnit netto	-285 615	-260 388	-25 227	91,2 %
8400 Sivistystoimi				
Investointimenot	-74 413	-68 786	-5 627	92,4 %
Investointitulot				
Investoinnit netto	-74 413	-68 786	-5 627	92,4 %
8600 Tekninen toimi				
Investointimenot	-4 877 630	-4 511 024	-366 606	92,5 %
Investointitulot	30 000	626 266	-596 266	2 087,6 %
Investoinnit netto	-4 847 630	-3 884 758	-962 872	80,1 %
Yhteensä				
Investointimenot	-5 242 658	-4 846 979	-395 679	92,5 %
Investointitulot	35 000	633 047	-598 047	1 808,7 %
Investoinnit netto	-5 207 658	-4 213 932	-993 726	80,9 %

9. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

9.1. Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA - ULKOINEN

	TP 2023	TP 2022
Toimintatuotot		
Myyntituotot	1 184 826,11	1 192 895,71
Maksutuotot	22 018,49	51 448,90
Tuet ja avustukset	131 737,88	148 314,60
Vuokratuotot	905 562,07	654 059,66
Muut toimintatuotot	67 644,16	125 962,72
Toimintatuotot yht.	2 311 788,71	2 172 681,59
Valmistus omaan käyttöön		3 632,00
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 912 612,39	-2 673 144,32
Henkilösivukulut	-599 659,02	-644 968,98
Eläkekulut	-91 396,18	-73 405,56
Palvelujen ostot	-2 319 682,70	-9 122 768,69
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-905 112,98	-966 165,67
Avustukset	-234 577,60	-186 007,65
Muut toimintakulut	-413 014,87	-335 283,00
Toimintakulut yht.	-7 476 055,74	-14 001 743,87
Toimintakate	-5 164 267,03	-11 825 430,28
Verotulot	4 321 244,80	6 698 870,01
Valtionosuudet	2 245 861,00	6 933 240,00
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	11 400,00	20 384,44
Muut rahoitustuotot	31 427,70	13 369,49
Korkokulut	-199 202,37	-87 107,51
Muut rahoituskulut	-4 112,94	-757,44
Rahoitustuotot ja kulut yht.	-160 487,61	-54 111,02
Vuosikate	1 242 351,16	1 752 568,71
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman muk. poistot	-594 172,85	-507 224,83
Arvonalentumiset	-300 000,00	-500 000,00
Tilikauden tulos	348 178,31	745 343,88
Poistoeron muutos	83 675,67	89 542,20
Tilikauden yli-/alijäämä	431 853,98	834 886,08

9.2. Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2023	TP 2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 242 351,16	1 752 568,71
Tulorahoituksen korjaukset	-19 469,79	6 602,21
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 222 881,37	1 759 170,92
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 846 978,97	-3 174 989,99
Rahoitusosuudet investointimenoihin	626 266,32	1 000,75
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutusvoitot	26 250,00	29 988,71
Investointien rahavirta yhteensä	-4 194 462,65	-3 144 000,53
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-2 971 581,28	-1 384 829,61
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys	40 000,00	40 000,00
Antolainauksen muutokset yhteensä	40 000,00	40 000,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000 000,00	4 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-450 000,00	-458 352,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	11 800 000,00	-500 000,00
Lainakannan muutokset yhteensä	-11 800 000,00	3 041 648,00
Oman pääoman muutokset	-37 355,16	-29 837,02
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	9 263,68	100,00
Saamisten muutos	-1 028 579,42	-138 041,49
Korottomien velkojen muutos	-328 130,35	-76 838,23
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä		-214 779,72
Rahoituksen rahavirta yhteensä	1 205 198,75	2 837 031,26
Rahavarojen muutos	1 766 382,53	1 452 201,65
Rahavarat jakson alussa	2 449 392,30	997 190,65
Rahavarat jakson lopussa	683 009,77	2 449 392,30

9.3. Tase

TASE - KUNTA

	TP 2023	TP 2022
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	14 562,28	14 622,76
Muut pitkävaikutteiset menot	87 230,14	124 586,52
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	101 792,42	139 209,28
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 707 735,21	1 620 376,65
Rakennukset	7 470 785,43	2 531 594,87
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 326 345,97	2 487 232,18
Koneet ja kalusto	160 347,67	83 835,95
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 125 767,36	2 596 779,08
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	12 790 981,64	9 319 818,73
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	6 014 115,76	6 960 240,52
Muut lainasaamiset	720 000,00	760 000,00
Muut sijoitusten saamiset	750,00	750,00
Sijoitukset yhteensä	6 734 865,76	7 720 990,52
Pysyvät vastaavat yhteensä	19 627 639,82	17 180 018,53
Toimeksiantojen varat		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	12 829,78	12 859,78
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	12 829,78	12 859,78
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	765 278,05	93 977,46
Muut saamiset	311 450,84	242 895,92
Siirtosaamiset	370 345,37	81 621,46
Saamiset yhteensä	1 447 074,26	418 494,84
Rahat ja pankkisaamiset	1 447 074,26	2 449 392,30
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	683 009,77	2 867 887,14
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 130 084,03	20 060 765,45

	TP 2023	TP 2022
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	-4 422 964,32	5 255 102,62
Edellisten tilikausien ali- ja ylijäämä	-4 042 611,11	3 245 080,19
Tilikauden alijäämä	-431 853,98	834 886,08
Oma pääoma yhteensä	-8 897 429,41	9 335 068,89
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	-952 764,35	1 036 440,02
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yht.	-952 764,35	1 036 440,02
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	35 280,00	35 280,00
Pakolliset varaukset yht.	35 280,00	35 280,00
Toimeksiantojen pääomat		
Lahjoitusrahastojen pääomat	-37 133,07	9 784,78
Muut toimeksiantojen pääomat	-6 671,94	24 786,55
Toimeksiantojen pääomat yht.	-43 805,01	34 571,33
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-7 450 000,00	5 000 000,00
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	-2 800 000,00	2 800 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-600 000,00	500 000,00
Saadut ennakot	-11,14	11,14
Ostovelat	-365 057,89	605 677,19
Muut velat	-77 973,33	71 610,00
Siirtovelat	-548 232,50	642 106,88
Vieras pääoma yhteensä	-11 841 274,86	9 619 405,21
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-21 770 553,63	20 060 765,45

9.4. Konsernin tuloslaskelma

TULOSLASKELMA - KONSERNI

	TP 2023	TP 2022
Toimintatuotot	3 708 741,22	7 618 849,52
Toimintakulut	-8 807 096,30	-19 272 251,61
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		-41 417,38
Toimintakate	-5 098 355,09	-11 694 819,47
Verotulot	4 321 244,80	6 698 870,01
Valtionosuudet	2 586 367,01	7 263 143,73
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	70 920,22	39 544,59
Muut rahoitustuotot	18 846,28	12 779,32
Korkokulut	-420 857,06	-161 467,13
Muut rahoituskulut	-4 716,55	-10 639,18
Vuosikate	1 473 449,62	2 147 411,87
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 236 152,34	-1 251 487,16
Arvonalentumiset		
Tilikauden tulos	237 297,28	895 924,71
Tilinpäätössirrot	52 183,62	-7 229,25
Tilikauden verot		-41 805,39
Laskennalliset verot		3048,16
Vähemmistöosuudet		-25 207,56
Tilikauden yli-/alijäämä	289 480,90	824 730,67

9.5. Konsernin rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA – KONSERNI

	TP 2023	TP 2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 473 449,62	2 147 411,86
Satunnaiset erät	1 191,40	-41 805,39
Tulorahoituksen korjauserät	-32 401,55	32 292,99
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 442 239,46	2 137 899,46
Investointien rahavirta		
Investointimenot	5 671 723,02	6 552 948,42
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-636 587,88	-3 886,70
Investointien taseen luovutukset	-99 726,56	-22 102,29
Pysyvien vast. hyöd. luovutusvoitot	-19 612,88	31 424,49
Investointien rahavirta yhteensä	-4 915 795,69	-6 495 534,94
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-3 473 556,23	-4 357 635,48
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys	-793 046,00	834 807,63
Antolainauksen muutokset yhteensä	793 046,00	834 807,63
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-3 002 685,97	7 234 976,80
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 471 240,72	-1 908 696,77
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-26 500,00	-294 234,02
Lainakannan muutokset yhteensä	1 557 945,25	5 032 046,01
Oman pääoman muutokset	-37 355,16	120 277,28
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	-32 513,50	5 189,28
Toimeksiant. varojen ja po:n muut. (vastattavaa)	41 777,18	-5 296,88
Vaihto-omaisuuden muutos	2 555,93	11 900,84
Saamisten muutos	-739 340,83	92 400,01
Korottomien velkojen muutos	-431 583,69	-27 668,08
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-1 159 104,92	76 525,17
Rahoituksen rahavirta yhteensä	1 154 531,17	6 063 656,09
Rahavarojen muutos	-2 316 546,90	1 706 020,61
Rahavarat jakson alussa	4 495 236,10	3 100 594,00
Rahavarat jakson lopussa	2 178 689,20	4 806 614,61

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT - KONSERNI

	TP 2023	TP 2022
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €		-7 410
Investointien tulorahoitus, %		32,8 %
Laskennallinen lainanhoitokate		0,48
Kassan riittävyys, pv		65

9.6. Konsernitase

TASE – KONSERNI

	TP 2023	TP 2022
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	112 646,29	47 980,58
Muut pitkävaikutteiset menot	79 858,00	151 289,81
Ennakkomaksut		71 166,08
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	192 504,35	270 436,46
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 864 396,04	1 895 643,87
Rakennukset	17 859 137,03	13 673 574,61
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 356 416,94	2 607 475,34
Koneet ja kalusto	220 264,72	391 923,37
Muut aineelliset hyödykkeet		2 904,65
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 130 179,16	5 701 102,15
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	23 430 393,89	24 272 623,99
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	592 632,70	640 255,51
Muut lainasaamiset	-0,00	141,70
Muut saamiset	24 499,84	26 784,37
Sijoitukset yhteensä	617 132,54	667 181,58
Pysyvät vastaavat yhteensä	24 240 030,78	25 210 242,03
Toimeksiantojen varat		
Toimeksiantojen varat	73 953,76	31 452,97
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	13 183,32	13 257,71
Muut toimeksiantojen varat	41 182,93	51 095,83
Toimeksiantojen varat yhteensä	128 320,01	95 806,51
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Vaihto-omaisuus	36 434,08	105 514,93
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	379,26	577,14
Muut saamiset		14 294,98
Siirtosaamiset	470 262,84	544 878,84
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	824 608,38	690 433,50
Muut saamiset	383 629,19	386 888,67
Muut siirtosaamiset	506 844,88	335 980,18
Saamiset yhteensä	2 185 724,56	1 973 053,31
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet		58,78
Sijoitukset		52 280,92
Rahoitusarvopaperit yhteensä		52 339,70
Rahat ja pankkisaamiset	2 175 689,19	4 754 275,61
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	4 361 413,75	6 779 668,62
VASTAAVAA YHTEENSÄ	28 766 198,62	32 191 232,09

	TP 2023	TP 2022
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	4 422 964,32	5 255 103,12
Säätiöiden peruspääoma		944,68
Muut rahastot	471 851,11	478 393,24
Edellisten tilikausien ali- ja ylijäämä	4 838 649,95	3 862 454,66
Tilikauden alijäämä	289 480,90	824 730,66
Oma pääoma yhteensä	10 022 946,28	10 421 626,36
Vähemmistöosuudet	696 690,39	812 272,99
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	35 280,00	195 204,24
Pakolliset varaukset yhteensä	35 280,00	195 204,24
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	73 953,76	31 496,97
Lahjoitusrahastojen pääomat	39 630,27	12 319,19
Muut toimeksiantojen pääomat	45 714,39	73 741,90
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	159 298,43	117 558,06
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Korolliset		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 272 408,33	13 711 293,36
Korottomat		
Saadut ennakot	1 260,01	215,83
Muut pitkäaikaiset velat	178 216,52	182 970,27
Pitkäaikainen yht.	12 463 465,29	13 894 479,46
Lyhytaikainen		
Korolliset		
Joukkovelkakirjalainat	2 800 000,00	2 800 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	911 355,00	1 014 400,11
Korottomat		
Saadut ennakot	119 096,33	99 826,37
Ostovelat	680 694,20	1 295 223,74
Muut velat	99 131,68	181 651,62
Siirtovelat	777 969,92	1 358 989,14
Lyhytaikainen yht.	5 388 247,14	6 750 090,98
Vieras pääoma yhteensä	17 851 712,43	20 644 570,44
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	28 766 198,62	32 191 232,09

10. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon. Vuonna 2021 tehtiin ensimmäisen kerran arvonalennus Koy Pyhännän Teollisuushallien osalta kunnan taseeseen, koska tasearvo ylitti yhtiön oman pääoman yli 2 milj. eurolla. Alaskirjaustarvetta tarkasteltiin nettotuottolaskelmalla ja arvonalennukseksi kirjattiin sillä perusteella 849 402,87 €. Vuonna 2022 arvonalennusta kirjattiin varovaisuuden periaatetta noudattamalla 500 000,00 €, koska tulevien vuosien hallimyyntit tulevat vaikuttamaan positiivisesti Teollisuushallien oman pääoman kertymään. Vuonna 2023 alaskirjausta tehtiin talousarvion mukaisesti 300 000,00 €.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilinpäätökset vuodelta 2022 ja 2023 eivät kokonaisuutena ole vertailukelpoisia, koska sosiaali- ja terveyspalvelut ovat kokonaisuutena siirtyneet 1.1.2023 hyvinvointialue Pohteen vastuulle. Muiden hallintokuntien osalta tilinpäätökset ovat tiedoiltaan vertailukelpoisia.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kunnan tytäryhteisöt sekä kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty, sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksien eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisesti. Jäännösarvojen ero on kirjattu tuloslaskelmassa konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoerot on jaettu konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli-/alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilinpäätökset vuodelta 2022 ja 2023 eivät kokonaisuutena ole vertailukelpoisia, koska sosiaali- ja terveystalvet ovat kokonaisuutena siirtyneet 1.1.2023 hyvinvointialue Pohteen vastuulle. Muiden hallintokuntien osalta tilinpäätökset ovat tiedoiltaan vertailukelpoisia.

10.1. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

ULKOISET TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN

	Konserni		Kunta	
	TP 2023	TP 2022	TP 2023	TP 2022
Yleishallinto		1 502 395	109 253	27 415
Opetus- ja kulttuuritoimi		622 109	355 756	576 851
Yhdyskuntapalvelut		1 346 779	1 844 085	1 564 965
Yhteensä	3 708 741	7 618 850	2 311 789	2 172 681

VEROTULOJEN ERITTELY

	TP 2023	TP 2022
Kunnallisvero	2 292 529	4 342 618
Osuus yhteisöverosta	642 496	1 020 809
Kiinteistövero	1 386 219	1 335 443
Verotulot yhteensä	4 321 245	6 698 870

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	TP 2023	TP 2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	2 158 858	6 065 571
josta verotuloihin perustuva v.os. tasaus		
josta harkinnanvarainen v.os. korotus		
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-206 457	-85 599
Verotulomenetyksen korvaus	293 460	953 268
Valtionosuudet yhteensä	2 245 861	6 933 240

PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

	TP 2023	TP 2022
Asiakaspalvelujen ostot	-57 896	6 975 483
Muiden palvelujen ostot	-2 261 787	2 147 286
Yhteensä	-2 319 682	9 122 769

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistosuunnitelman perusteet on hyväksytty kunnanvaltuustossa 17.12.2018 § 62 ja poistosuunnitelma on hyväksytty kunnanhallituksessa 10.12.2018 § 177

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittelemiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Poistosuunnitelma 1.1.2019 alkaen

Pysyvät vastaavat

Tasapoisto

Aineettomat hyödykkeet

Kehittämismenot	3	vuotta
Aineettomat oikeudet	5	vuotta
Liikearvo	2	vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	3	vuotta
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruseräparannusmenot	10	vuotta
Muut	5	vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet ei poistoaikaa

Rakennukset ja rakennelmat

Hallinto- ja laitosrakennukset	30	vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	25	vuotta
Talousrakennukset	15	vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20	vuotta
Asuinrakennukset	30	vuotta

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot	15	vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	20	vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	20	vuotta
Vedenjakeluverkosto	35	vuotta
Viemäriverkko	35	vuotta
Kaukolämpöverkko	25	vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15	vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10	vuotta
Maakaasuverkko	20	vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	15	vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	15	vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15	vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	10	vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10	vuotta

Koneet ja kalusto

Rautaiset alukset	15	vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8	vuotta

Muut kuljetusvälineet	5	vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	8	vuotta
Muut raskaat koneet	10	vuotta
Muut kevyet koneet	5	vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	10	vuotta
Atk-laitteet	3	vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3	vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnon varat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa
---------------------	----------------

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi.

PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT

	Konserni		Kunta	
	TP 2023	TP 2022	TP 2023	TP 2022
Luovutusvoitot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	19 470	3948	19 470	3948
Rakennusten luovutusvoitot				
Muut luovutusvoitot		25 501		25 488
Luovutusvoitot yhteensä	19 470	29 449	19 470	29 436
Luovutustappiot				
Kiinteistön luovutustappio				
Muut myyntitappiot				
Luovutustappiot yhteensä				

ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

	TP 2023	TP 2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	83 676	89 542

10.2. Tasetta koskevat liitetiedot

10.2.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

	Tietokoneohjel- mistot	Muut pitkävaik- menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	14 622,76	124 586,52		139 209,28
Lisäykset tilikauden aikana				
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä	7 251,12	40 472,26		47 723,28
Tilikauden poisto	-7311,60	-78 080,64		-85 392,24
Arvonlennukset ja -palautukset				
Aktivoidut korkomenot				
Poistamaton hankintameno 31.12.	14 562,28	87 230,14		101 792,42

AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja kesk.er.h.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 620 376,55	2 531 594,87	2 487 232,18	83 835,95		2 596 779,08	9 319 818,63
Lisäykset tilikauden aikana	94 138,77					3 940 560,34	4 034 699,11
Rahoitusosuudet tilikaudella							
Vähennykset tilikauden aikana	-6 780,21					-14 770,50	-17 285,42
Siirrot erien välillä		5 163 649,20	32 632,27	141 295,66		-5 411 572,06	-73 994,93
Tilikauden poisto		-224 358,64	-219 638,03	-64 783,94			-362 502,61
Arvonlennukset ja -palautukset							
Aktivoidut korkomenot							
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 707 735,21	7 470 785,43	2 326 345,97	160 347,67		1 125 767,36	12 790 981,64

MAA- JA VESIALUEET ERITTELY

	TP 2023	TP 2022
Kiinteistöjen liittymismaksut	19 139	1 681
Muut maa- ja vesialueet	1 688 596	1 618 696
Maa- ja vesialueet yhteensä	1 707 735	1 620 377

OSAKKEET JA OSUUDET

	Konserniyhtiöt	Omistus- yhteisöt	Kuntayht.- osuudet	Muut osakkeet ja os.	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	5 684 014,80	220 940,00	100 288,17	122 859,10	6 960 240,42
Lisäykset	186 013,69				186 013,69
Vähennykset					
Hankintameno 31.12.	5 870 028,49	220 940,00	100 288,17	122 859,10	6 314 115,76
Arvonlennukset	-300 000,00				-300 000,00
Arvonkorotukset					
Poistamaton hankintameno 31.12.	5 570 028,49	220 940,00	100 288,17	122 859,10	6 014 115,76

JVK-, MUUT LAINA- JA MUUT SAAMISET

	Jvk-laina- saamiset	Saamiset konserniyhteis- öt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.		760 000,00		750,00	760 750,00
Lisäykset					
Vähennykset		-40 000,00			-40 000,00
Hankintameno 31.12.		720 000,00		750,00	720 750,00

Omistus muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt							
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus		
					Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitoista/tappiosta
Tytäryhteisöt							
Kiinteistö Oy Ukonojankartano	Pyhäntä	100,00 %	921 836,57	100,00 %	826215,87	4509910,04	0
Pyhännän Malmitori Oy / välillinen Pyhännän Vesi 2,86%	Pyhäntä	60,06 %	226 775,51	62,92 %	359801,28	9072,46	-15583,59
As Oy Pyhännän Kirkkotie	Pyhäntä	65,24 %	414 747,87	65,24 %	510258,6	488,01	-7362,9
As Oy Pyhännän Tavastekenkä	Pyhäntä	50,28 %	59 555,34	50,28 %	112785,61	1188,64	1504,77
Kiinteistö Oy Pyhännän Teollisuushallit	Pyhäntä	100,00 %	3 920 549,69	100,00 %	2873034,61	1581982,01	-192089,76
Pyhännän Vesi Oy	Pyhäntä	75,20 %	26 563,51	75,20 %	1613967,59	538652,02	22623,16
Yhteensä			5 570 028,49		6296063,56	6641293,18	-190908,32
Kuntayhtymät							
Jokilaaksojen koulutus kuntayhtymä	Nivala	1,11 %	98134,72	1,10818 %	402648,41	64056,10	-9447,89
Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä	Piippola			11,83 %		43067,33	
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Oulu	0,49 %	2153,45	0,49382 %	9016,71	4 731,39	223,43
Yhteensä			100288,17		411665,12	111854,82	-9224,46
			5 670 316,66				
Osakkuusyhteisöt							
Siikalatvan keskuspuhdistamo Oy	Rantsila	21 %	210000,00	21 %	247676,41	917522,44	13058,88
As Oy Pyhännän Rantakoivu	Pyhäntä			50 %	207750,00	118822,39	0,00
PPE-Köökki Oy	Ylivieska	1 %	10940,00				
Yhteensä			220940,00		247676,41	917522,44	13058,88

SAAMISET

	TP 2023		TP 2022	
	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä				
Saamiset kuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset	27 988		26 795	
Yhteensä	27 988		26 795	
Saamiset osakkuus- ja omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset			9 213	
Siirtosaamiset	105 890		8 278	
Yhteensä	105 890		17 491	
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	765 278		93 978	
Lainasaamiset				
Muut saamiset	311 451		233 683	
Siirtosaamiset	236 467		46 549	
Yhteensä	1 419 086		374 210	
Saamiset yhteensä	1 447 074		418 495	

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	Konserni		Kunta	
	TP 2023	TP 2022	TP 2023	TP 2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	27 987	28 104	27 987	17 291
Tuet ja avustukset	105 890	8 344	105 890	5 975
Muut tulojäämät	372 968	299 532	219 036	58 355
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	506 845	335 980	370 345	81 621

10.2.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

	Konserni		Kunta	
	TP 2023	TP 2022	TP 2023	TP 2022
Peruspääoma 1.1.	10 421 627	5 255 103	8 502 931	5 255 103
Säätiöiden peruspääoma		945		
Muut omat rahastot	471 851	478 393		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	4 838 650	3 862 455	4 042 611	3 245 080
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä 31.12.	289 481	824 731	431 853	834 886
Yhteensä	10 022 946	10 421 627	8 897 429	9 335 069

PITKÄAIKAISET VELAT, YLI 5V

	TP 2023	TP 2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 300 000	3 450 000
Lainat julkisyhteisöiltä		
Yhteensä	5 300 000	3 450 000

JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

	TP 2023	TP 2022
JVK-lainat	2 800 000	2 800 000
Yhteensä	2 800 000	2 800 000

PAKOLLISET VARAUKSET

	Konserni		Kunta	
	TP 2023	TP 2022	TP 2023	TP 2022
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu		159 925		
Muut pakolliset varaukset	35 280	35 280	35 280	35 280
Muut pakolliset varaukset yhteensä	35 280	195 205	35 280	35 280

LYHYTAIKAISET MUUT VELAT

	TP 2023	TP 2022
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	600 000	500 000
Saadut ennakot		
Ostovelat	365 057	605 677
Muut velat	77 973	71 610
Siirtovelat	548 232	642 107
Lyhytaikaiset muut velat yhteensä	1 591 264	1 819 394

MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

	Konserni		Kunta	
	TP 2023	TP 2022	TP 2023	TP 2022
Liittymismaksut	10 659	10 659	10 659	10 659
Muut velat	88 473	170 993	67 314	60 951
Siirtovelat yhteensä	99 132	181 652	-77 973	71 610

SIIRTOVELKOJEN ERITTELY

	Konserni		Kunta	
	TP 2023	TP 2022	TP 2023	TP 2022
Tuloennakot		82 571	32 595	49 500
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset		646 292	342 705	261 025
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset		138 547	82 245	77 564
Korkojaksotukset		32 477	49 132	23 610
Muut menojäämät		398 986	41 555	230 408
Menojäämät yhteensä	777 970	1 216 301	485 637	592 606
Siirtovelat yhteensä	777 970	1 298 872	518 232	642 107

10.2.3. Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

VUOKRAVASTUUT

	Konserni		Kunta	
	TP 2023	TP 2022	TP 2023	TP 2022
Kaikki vuokravastuut				
Vuokravastuut	1 447 240	1 622 259	8564	19 473
Leasingvastuut	748 359	816 010	724 076	774 013
Yhteensä	2 195 599	2 438 269	732 640	793 486
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus				
Vuokravastuut	175 019	175 019	10 909	10 909
Leasingvastuut	67 651	67 651	49 936	49 936
Yhteensä	242 670	242 670	60 845	60 845

Seuraavalla tilikaudella maksettaviin leasingvastuisiin sisältyy 49 936 € kiinteistöihin liittyvää rahoitusleasingvastuuta.

TAKAUSVASTUUT

	TP 2023	TP 2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	13 563 681	12 347 678
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	10 797	7 140

VASTUUSITOUMUKSET

	Konserni		Kunta	
	TP 2023	TP 2022	TP 2023	TP 2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	7 087 568	7 087 568	7 087 568	7 087 568
Takaukset muiden puolesta	1 103 430	1 103 430	1 103 430	1 103 430
Yhteensä	8 190 999	8 190 999	8 190 999	8 190 999

41) TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

	TP 2023	TP 2022
Alv-palautusvastuut kunta	807 420	873 969
Alv-palautusvastuut konserni		1 263 880

10.2.4. Henkilöstöä koskevat liitetiedot

HENKILÖSTÖ

	TP 2023	TP 2022
Yleishallinto	4,3	5
Opetus- ja kulttuuritoimi	71,2	79
Muut palvelut	2,5	1
KOKO HENKILÖSTÖ YHT.	78	85

HENKILÖSTÖKULUJEN KEHITYS

	TP 2023	TP 2022
Palkat ja palkkiot	-2 912 612	2 716 900
Eläkekulut	-599 659	644 969
Muut henkilöstösivukulut	-91 396	73 406
Henkilöstökorvaukset	-42 901,04	-43 757
Henkilöstökulut yhteensä	-3 603 667	3 391 518

LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

	TP 2023	TP 2022
Keskustapuolue	2489	2 069
Perussuomalaiset	452	153
Yhteensä	2940	2 222

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	TP 2023	TP 2022
Tarkastusyhteisö BDO Audiator Oy	9400	10 175
Tilintarkastuspalkkiot		
Tilintarkastajan lausunnot		484
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	9400	10 659

Intressitahotapahtumia

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kahdentoista kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta. Korvaus on n. 80 500 €.

11. JÄTEVESILAITOKSEN TILINPÄÄTÖS

TULOSLASKELMA - JÄTEVESILAITOS

	TP 2023	TP 2022
Liikevaihto	553 686,23	531 584,07
Muut tuotot	68,90	41 391,54
Liikevaihto yhteensä	553 755,13	572 975,61
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikaudella	-16 958,50	-15 386,68
Palvelujen ostot		
Palvelujen ostot	-448 234,49	-406 649,28
Henkilöstökulut		
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-27 170,52	-27 170,52
Liiketoiminnan muut kulut		
Liike yli-/alijäämä	61 391,62	123 769,13
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoituskulut	-9 420,00	-9 420,00
Tilikauden yli-/alijäämä	51 971,62	114 349,13

RAHOITUSLASKELMA - JÄTEVESILAITOS

	TP 2023	TP 2022
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä	88 562,14	150 939,65
Poistot ja arvonalentumiset		0
Rahoitustuotot- ja kulut	-9 420,00	-9 420,00
Toiminnan rahavirta yhteensä	79 142,14	141 519,65
Investointien rahavirta		
Investointimenot		
Pysyvien vast. hyöd. luovutusvoitot		
Investointien rahavirta yhteensä		
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	79 142,14	141 519,65
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	-111 004,03	-103 156,52
Korottomien velkojen muutos	31 861,89	-38 363,13
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-79 142,14	-141 519,65

TASE - JÄTEVESILAITOS

	TP 2023	TP 2022	TP 2021
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineelliset hyödykkeet			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	532 232,00	559 402,52	586 573,04
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	532 232,00	559 402,52	586 573,04
Sijoitukset			
Muut saamiset	750,00	750,00	750,00
Sijoitukset yhteensä	750,00	750,00	750,00
Pysyvät vastaavat yhteensä	532 982,00	560 152,52	587 323,04
Vaihtuvat vastaavat			
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	8 808,73	8 152,82	5 895,23
Muut saamiset	211 247,05	100 898,93	
Saamiset yhteensä	220 055,78	109 051,75	5 895,23
VASTAAVAA YHTEENSÄ	220 055,78	669 204,27	593 218,27
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
Peruspääoma	-941 862,52	941 862,52	941 862,52
Edellisten tilikausien ali- ja ylijäämä	805 029,98	-919 379,11	-847 693,99
Tilikauden alijäämä	-51 971,62	114 349,13	-71 685,12
Oma pääoma yhteensä	-188 804,16	136 832,54	22 483,41
Vieras pääoma			
Lyhytaikainen			
Ostovelat	-39 373,28	37 852,58	45 814,32
Muut velat	-524 860,34	494 519,15	524 920,54
Vieras pääoma yhteensä	-564 233,62	532 371,73	570 734,86
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-753 037,78	669 204,27	593 218,27

13. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Kirjanpito	
Päiväkirja	Atk-tulosteena
Pääkirja	Atk-tulosteena
Tilinpäätös	Erikseen sidottuna
Tase-erittelyt	Erikseen sidottuna
Ostoreskontra	Atk-osakirjanpitona
Ostolaskupäiväkirja	Atk-tulosteena
Maksuluettelot	Atk-tulosteena
Myyntireskontra	Atk-osakirjanpitona
Myyntilaskut	Atk-osakirjanpitona
Palkkakirjanpito	Atk-osakirjanpitona
Palkkaluettelot	Atk-tulosteena
Kirjanpitoyhdistelmä tilierittelyin	Atk-tulosteena
Käyttöomaisuuskirjanpito	Atk-osakirjanpitona
Poistoajat	Atk-tulosteena
Tase-erittely (tilinpäätösajo)	Atk-tulosteena
Käyttöomaisuusluettelot	Atk-tulosteena

Tositelajit 2023

TLAJI	TOSITTEITA	VIENTEJÄ
1 Tiliotteet Nomentia	431	2801
9 Palkkatositteet	28	4408
16 Poistot	27	2167
20 Ostolaskujen maksut	284	5175
23 Ostolaskut Approval	3366	18665
30 Myyntireskontran suori	278	1018
31 Yleislaskut	871	2424
86 Hyvitysten kohdistus M	5	16
87 Korkolaskut	3	34
88 Avaustaseen muutos	1	2
90 Sisäiset / muistiotosi	191	1863
96 Kirjanpidon tulos	12	24
	YHT	5497
		38597

---

14. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Pyhäntä 30.5.2024

Matti Konola

Jukka Puurunen

Terhi Korsulainen

Tarja Kyllönen

Sami Pellikka

Sami Kamula

Erika Huovinen

Samuli Yrjänä

vt. kunnanjohtaja

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitolavan mukaisesti. Tilintarkastuksesta on annettu erillinen tarkastuskertomus.

Pyhännällä __/__/2024

KPMG Oy Ab

Tilintarkastusyhteisö

Elina Pesonen

JHT, KHT
